

Gemeente
ROZENDAAL

**PROGRAMMABEGROTING 2017
en meerjarenbegroting 2018-2020**

GEMEENTE ROZENDAAL

PROVINCIE GELDERLAND

PROGRAMMABEGROTING 2017	<u>pagina</u>
INHOUDSOPGAVE	1
Programma's	3
1 Openbare orde en veiligheid	5
2 Verkeer en vervoer	9
3 Onderwijs	11
4 Sociaal domein	17
5 Afvalverwerking, riool en milieu	29
6 Financieel beleid	33
7 Burgerzaken	35
8 Openbaar groen, monumenten en recreatie	39
9 Ruimtelijke ordening, bouwzaken en grondbeleid	43
10 Bestuursorganen intern en extern	47
Overzicht overhead en VPB	51
Overzicht dekkingsmiddelen en onvoorzien	53
Paragrafen	
Inleiding	55
1 Lokale heffingen	57
2 Weerstandsvermogen (Incl. financiële kengetallen)	59
3 Onderhoud kapitaalgoederen	69
4 Financiering	71
5 Bedrijfsvoering	73
6 Verbonden partijen	77
7 Grondbeleid	83
Bijlagen	85
- Overzicht programma's en taakvelden	87
- Recapitulatiestaat meerjarenbegroting per programma	89
- Investeringsstaat	91
- Staat van reserves en voorzieningen	93
- Geprognosticeerde balans	96
- EMU-saldo	99
- Overzicht incidentele baten en lasten	101
- Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	103

PROGRAMMA'S

Programma 1 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

Het streven naar zo veilig mogelijke leefomstandigheden voor de inwoners, zulks zoveel als mogelijk gebaseerd op beleid, actuele plannen en meetbare doelen en prestaties.

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar	*)
1	Verwijzingen HALT	0	Aantal per 1.000 inwoners	2014	0
2	Harde kern jongeren	0	Aantal per 1.000 inwoners	2014	0
3	Winkeldiefstallen	0	Aantal per 1.000 inwoners	2015	0
4	Geweldsmisdrijven	3,3	Aantal per 1.000 inwoners	2015	5
5	Diefstallen uit woning	3,3	Aantal per 1.000 inwoners	2015	5
6	Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte)	6,7	Aantal per 1.000 inwoners	2015	10

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

*) Dat betekent voor Rozendaal de in deze kolom vermelde aantallen

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Rampenplannen (*)
  - Participeren in het periodieke overleg van de veiligheidsregio.
  - Ontwikkeling van/participeren in regionale ondersteuningsteams.
  - Deelnemen in oefeningen van rampenplan en bijbehorende deelplannen.
  - Opleiden van participerende ambtenaren en bestuurders.

De kosten van de rampenbestrijding zijn vaste kosten gebaseerd op samenwerkingsafspraken met de gemeente Rheden.

2. APV (*)
  - Actualiseren van de Algemene plaatselijke verordening APV.
  - Afgifte van vergunningen en ontheffingen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening.
  - Bijhouden evenementenagenda ten behoeve van een gecoördineerde regionale kalender met betrekking tot de inzet van politie in Gelderland-Midden.
  - Afgifte vergunningen en ontheffingen op grond van bijzondere wetten w.o. de Drank- en Horecawet en de Wet op de kansspelen.
  - Toezicht op de aan buurgemeente Rheden gemandateerde taken met betrekking tot handhaving en controle van de Drank en Horecawet.
3. Politie (*)
  - Voeren van periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg in de politie-unit IJsselwaarden (Rheden, Rozendaal en Doesburg).

- Bestuurlijk en ambtelijk overleg voeren over prioriteiten en ontwikkelingen betreffende openbare orde en veiligheid.
- Het adviseren over additionele politie-inzet en beleidsmatige aangelegenheden.
- Uitvoering Wet Tijdelijk huisverbod.
- Participatie in “Het Veiligheidshuis”: een regionaal samenwerkingsverband tussen verschillende veiligheidspartners, teneinde een sluitende keten rond zorg- en risicjongeren te creëren.
- Participatie in een regionaal informatie- en expertisecentrum alsmede een regionaal platform criminaliteitsbeheersing.
- Voortzetten van de maatregelen uit het inbraakpreventieplan voor Rozendaal.

4. Brandweer (*)

- Participeren in het periodieke overleg van de veiligheidsregio.
- Ondersteunen van het Veluws Bosbrandcomité.
- Afgifte van gebruiksvergunningen aan de hand van het advies van de geregionaliseerde brandweer.
- Beoordelen van begroting en jaarrekening van de brandweer.

De kosten van de brandweer zijn vaste kosten gebaseerd op een inwonerbijdrage voor deelname aan de gemeenschappelijke regeling (veiligheidsregio Gelderland Midden).

Overige beschermende maatregelen

- Het regelen van de opvang van zwerfdieren.
- Het stimuleren en ondersteunen van, alsmede het geven van voorlichting over het Buurtpreventieproject en een WhatsApp-project veiligheid.
- Het participeren in een regionaal buurtbemiddelingsproject.
- Het ondersteunen van maatregelen ter bevordering van inbraakpreventie en autocriminaliteit.

Verbonden partijen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

- De uitvoering van de gemeentelijke taak op basis van de Wet ambulancevoorziening en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- De gemeentelijke taken op basis van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (de GGD taken)

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht, niet beïnvloedbare kosten

Bijbehorende taakvelden:

- 110.10 Brandweer
- 110.11 Rampenbestrijding/BHV
- 120.10 Openbare orde en veiligheid

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Brandweer	72.643	75.501	76.255	77.010	77.780	78.555
Rampenbestrijding/BHV	4.211	4.900	4.855	4.920	4.985	5.045
Openbare orde en veiligheid	3.927	8.650	7.675	7.705	7.730	7.760
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>80.781</i>	<i>89.051</i>	88.785	89.635	90.495	91.360
Totaal uren	68.525	65.090	0	0	0	0
Totale lasten	149.306	154.141	88.785	89.635	90.495	91.360
Brandweer	10.626	0	0	0	0	0
Rampenbestrijding/BHV	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	2.959	1.600	1.700	1.700	1.700	1.700
Totale baten	13.585	1.600	1.700	1.700	1.700	1.700
S A L D O	135.721	152.541	87.085	87.935	88.795	89.660

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	87.085	152.541	65.456 voordelig

Het voordelig verschil wordt volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

Zorgdragen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling en -circulatie. Het in regionaal verband handhaven van het bestaande openbaar vervoersnet en het terugdringen van de automobiliteit door alle vervoerssystemen goed op elkaar te laten aansluiten.

Wetgeving

De hoofddoelstelling van dit programma vloeit in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregels:

- *Wegenverkeerswet (WVW)*
- *Wegenwet (WW)*
- *De Wet Personenvervoer (WP)*
- *Het Nationaal Verkeers- en Vervoersplan (NVVP)*
- *Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP)*

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar
1	Overige verkeersongeval met een motorvoertuig	0	In procenten	2014
2	Overige verkeersongeval met een gewonde fietser	7	In procenten	2014

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wegen

Het beheren van alle wegen, fietspaden en elementverhardingen (*); dit beheer wordt conform het wegenplan 2002-2022 uitgevoerd.

In 2017 is er groot onderhoud gepland aan de Beekhuizenseweg (wegverharding) en de d' Outreinstraat (wegverharding en trottoirs). Er wordt gereserveerd conform het wegenplan.

De kosten van onkruidbestrijding stijgen door gewijzigde regelgeving omtrent het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

2. Openbare verlichting

Onderhoud van de openbare verlichting(*). Dit wordt uitgevoerd door ZIUT op basis van storingmeldingen.

3. Gladheidbestrijding

Het controleren van de gladheidbestrijding zoals opgedragen aan de firma Van Eijbergen. Deze firma levert tevens het strooizout.

4. Openbaar vervoer

Het in regionaal verband bewerkstelligen dat het bestaande openbaar vervoersnet wordt gehandhaafd.

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

- 210.10 Wegen
- 210.11 Openbare verlichting
- 210.12 Gladheidbestrijding

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Wegen	90.719	54.020	66.679	67.555	72.640	76.479
Openbare verlichting	27.379	23.005	23.235	23.465	23.695	23.925
Gladheidbestrijding	7.208	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>125.306</i>	<i>83.025</i>	<i>95.914</i>	<i>97.020</i>	<i>102.335</i>	<i>106.404</i>
Totaal uren	31.940	29.545	0	0	0	0
Totale lasten	157.246	112.570	95.914	97.020	102.335	106.404
Wegen	1.032	0	0	0	0	0
Openbare verlichting	0	0	0	0	0	0
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	0
Totale baten	1.032	0	0	0	0	0
S A L D O	156.214	112.570	95.914	97.020	102.335	106.404

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	95.914	112.570	16.656 voordelig

Het voordelig verschil wordt verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 29.000). Daar staan hogere kosten wegen tegenover, welke worden veroorzaakt door de verplichte invoering (nieuwe voorschriften BBV) van afschrijving op wegen ad € 8.000 en hogere kosten van onkruidbestrijding ad € 6.000, als gevolg van gewijzigde voorschriften onkruidbestrijding.

Programma 3   Onderwijs

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

Het behartigen van openbaar basisonderwijs en het verzorgen van diverse gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen, waaronder begrepen leerplicht, onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer, volgens de daarvoor geldende wettelijke verplichtingen.

Wetgeving

De hoofddoelstelling van dit programma vloeit in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en regelingen:

Leerplichtwet 1969

Regeling Regionale Meld- en coördinatiefunctie (RMC)

Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)

Wet passend onderwijs

Wet op de Expertisecentra (WEC)

Wet op het Primair Onderwijs (WPO)

Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO)

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar
1	Absoluut verzuim*	0	Aantal per 1.000 leerlingen	2014
2	Relatief verzuim*	62	Aantal per 1.000 leerlingen	2014
3	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	3,1	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2012

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

* Absoluut verzuim = niet ingeschreven op een school

* Relatief verzuim = ongeoorloofd afwezig

Wat gaan we daarvoor doen ?

1. Openbaar onderwijs (*)

Op geregelde tijden wordt overleg gepleegd met de Stichting Scholengroep Veluwezoom. De gemeenteraad van Rozendaal dient haar gevoelens kenbaar te maken en in te stemmen met de jaarstukken.

De invoering van de wet Passend Onderwijs (augustus 2014) en de Jeugdwet (2015) die inmiddels hun inbedding hebben, betekent voor de gemeente Rozendaal dat zowel lokaal als regionaal wordt gewerkt aan verdere verbetering en versterking van de samenwerking en afstemming tussen onderwijs als vindplaats en jeugdhulp in aansluiting daarop.

Rozendaal heeft hierbij te maken met twee regionale samenwerkingsverbanden: de Dorpsschool behoort tot regio Arnhem, "Het Rhedens" tot regio Zutphen.

In overleg tussen gemeenten en scholen worden thema's (vanuit het delen van casussen) bepaald, waarin gemeenten en samenwerkingsverbanden elkaar kunnen versterken en samen een visie kunnen ontwikkelen. Dit vertaalt zich in een gezamenlijke agenda.

2. Huisvesting openbaar onderwijs (*)

Op 18 februari 2014 is besloten de locatie Bremlaan aan te wijzen als nieuwbouwlocatie. Onder aansturing van een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente Rozendaal en Scholengroep Veluwezoom, is een proces opgestart om op deze locatie de nieuwbouw te realiseren. In 2015 is aan uw raad een definitief ontwerp voor de school en een inrichtingsplan (onder meer voor het schoolterrein) voorgelegd. In 2016 is de bestemmingsplanprocedure gestart. Volgens de planning komt vaststelling van het bestemmingsplan op 31 januari 2017 aan de orde in de raadsvergadering. Uitspraak van de Raad van State op het te verwachten in te stellen beroep wordt vanaf eind september 2017 verwacht.

In 2006 zijn in een convenant met de Scholengroep Veluwezoom afspraken gemaakt over het onderhoud van de Dorpsschool. Vanaf 1 januari 2015 is de Scholengroep Veluwezoom zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van de Dorpsschool - met uitzondering van het dak en de verwarmingsinstallatie - tot het nieuwe gebouw klaar is. In het in 2006 en eind 2014 afgesloten convenant zijn afspraken gemaakt over de verrekening van diverse kosten op dit gebied.

3 Overige voorzieningen openbaar onderwijs (*)

Verzorgen van logopedie

De logopedie op de Dorpsschool wordt uitgevoerd door logopedistes in dienst van de gemeente Rheden.

De gemeente heeft geen bemoeienis meer met het levensbeschouwelijk onderwijs. Financiering hiervan, mits wordt voldaan aan kwaliteitseisen, is een verantwoordelijkheid van het Rijk.

4 Bijzonder voortgezet onderwijs (*)

Zorgdragen voor adequate huisvesting van het bijzonder voortgezet onderwijs, in casu "Het Rhedens". Dit wordt in Rozendaal vorm gegeven door het bedrag dat wordt ontvangen van het rijk door te decentraliseren naar het bestuur van Het Rhedens.

5. Gemeenschappelijke voorzieningen onderwijs (*)

- De leerplicht en leerlingenadministratie worden vanaf schooljaar 2013-2014 regionaal uitgevoerd voor acht gemeenten in de regio Arnhem. Hiertoe is op 1 augustus 2013 het "Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) Midden Gelre" van start gegaan. Vanaf het schooljaar 2014-2015 is hier de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor Voortijdig schoolverlaters (RMC-functie voor VSV'ers) aan toegevoegd.

De leerplichtambtenaren van de aangesloten gemeenten zijn voor vier jaar gedetacheerd naar het RBL. Met ingang van schooljaar 2017-2018 ontstaat er een meer definitieve situatie. De gemeente Rozendaal is voornemens om vanaf het moment dat het RBL een definitieve vorm krijgt, de afspraken met de gemeente Rheden betreffende mandatering van de leerplicht te beëindigen. De leerplichtzaken worden dan via het RBL geregeld. Het RBL is over de periode augustus 2013 - augustus 2015 geëvalueerd. Op 1 augustus 2017 loopt de pilotfase van het RBL af. De begroting van het RBL is opgesteld voor het gehele kalenderjaar 2017. Mogelijk vereist deze begroting een herziening in de loop van 2017, omdat:

- er na de pilot andere financiële keuzes gemaakt kunnen worden waar nog besluitvorming over moet plaatsvinden;
- er over de inzet van middelen uit het regionale VSV- budget nog besluitvorming moet plaatsvinden;
- het werkgeverschap en financiële gevolgen daarvan na de pilot, nog niet bekend zijn.

Voor 2017 is voor de gemeente Rozendaal een bijdrage van € 3.728 voor het RBL voorzien (indexering van 1,25% toegepast).

- Het verzorgen van leerlingenvervoer (*)

De werkzaamheden met betrekking tot leerlingenvervoer zijn uitbesteed aan de gemeente Rheden. Het leerlingenvervoer is een open-eindregeling. De vertaling van het passend onderwijs in de Verordening leerlingenvervoer heeft geleid tot een aanscherping van beleid.

Het leerlingenvervoer is meegenomen in de regionale aanbesteding van het doelgroepenvervoer. Naar verwachting zal het vanaf het schooljaar 2017-2018 door de nieuwe aanbieder worden uitgevoerd. Deze nieuwe aanbieder, Avan (Aanvullend openbaar Vervoer Arnhem Nijmegen) genaamd, is op 1 september 2016 gaan rijden. Dit was net nadat het bestaande contract voor Rheden en Rozendaal was afgelopen, waardoor dit contract nog met een jaar moest worden verlengd.

Voor meer informatie hierover: zie programma 4. "Sociaal domein", bij 3b "Wmo-maatwerkvoorzieningen".

- Het medefinancieren van de regionale orthotheek, de basisvoorziening van schoolbegeleidingsdienst Marant, ten behoeve van de Dorpsschool.

6 Overige educatie (*)

Overige educatie omvat het in regionaal verband organiseren van volwasseneneducatie op grond van de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs).

Sinds 2010 is de uitvoering van de educatie gemandateerd aan Rheden. Door de samenwerking met Rheden wordt het Rozendaalse budget beter benut en kunnen schommelingen in aantallen worden opgevangen.

De Wet Educatie en Beroepsonderwijs is per 2015 ingrijpend gewijzigd. Vanaf 2015 krijgen gemeenten meer beleidsvrijheid bij het samenstellen van het educatieaanbod en wordt de verplichte inkoop bij Regionale Opleidingscentra (ROC's) afgebouwd. Mede gezien de terugloop van financiering, voorziet de wet ook in samenwerking op regionaal niveau, waarbij een coördinerende gemeente de middelen zal ontvangen. In ons geval is dat Arnhem. Niettegenstaande de relatie tussen educatie en arbeidsmarkttoeleiding zijn de educatiemiddelen niet opgenomen in de integratie-uitkering Sociaal domein.

De extra taken en werkzaamheden die de nieuwe WEB bij de coördinerende gemeente neerlegt, kunnen niet gefinancierd worden uit het educatiebudget. Daarnaast is er per januari 2016 een koppeling gekomen met het landelijke programma "Tel mee met taal" als nieuw ontwikkelprogramma voor de aansluiting van educatie op taalstimulering en de aanpak van laaggeletterdheid. Deze inzet heeft geleid tot een aanpassing van de verrekensystematiek en een verhoging van de bijdrage van de gemeenten aan het perceel (Volwassenen)educatie van de Gemeenschappelijk regeling onderwijszaken (GRO). Voor 2017 is de bijdrage van de gemeente Rozendaal voor Volwasseneneducatie (op basis van inwoneraantal 01-01-2015 CBS) € 176,-.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling onderwijszaken (GRO)

Behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de volwasseneneducatie en kent onder meer de volgende taakonderdelen:

- Vaststelling van de hoofdlijnen van het beleid voor educatie en beroepsonderwijs
- Behartiging andere onderwijszaken die afstemming behoeven in de regio

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer

Samenwerking van 19 gemeenten op het gebied van doelgroepenvervoer in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet, het leerlingenvervoer, kleinschalig OV en maatwerkvervoer in het kader van de Participatiewet

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

- 410.10 Openbaar onderwijs
- 410.20 Overige voorzieningen openbaar onderwijs
- 420.10 Onderwijshuisvesting
- 430.10 Gemeenschappelijke kosten onderwijs
- 432.10 Volwasseneneducatie

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Openbaar onderwijs	358.412	59.405	59.990	30.285	0	0
Ov. Voorzieningen openbaar onderwijs	6.023	10.755	7.140	5.915	4.680	4.725
Onderwijshuisvesting	387.559	406.902	403.210	410.309	414.000	419.679
Gemeenschappelijke kosten Onderwijs	31.580	13.340	18.275	17.815	17.340	17.510
Volwasseneneducatie	2.360	115	120	125	130	135
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>785.394</i>	<i>490.517</i>	<i>488.735</i>	<i>464.449</i>	<i>436.150</i>	<i>442.049</i>
Totaal uren	24.165	61.794	0	0	0	0
Totale lasten	810.099	552.311	488.735	464.449	436.150	442.049
Openbaar onderwijs	19.818	19.500	19.700	9.950	0	0
Ov. Voorzieningen openbaar onderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0
Gemeenschappelijke kosten Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Volwasseneneducatie	0	0	0	0	0	0
Totale baten	19.818	19.500	19.700	9.950	0	0
S A L D O	790.281	532.811	469.035	454.499	436.150	442.049

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	469.035	532.811	63.776 voordelig

Het voordelig verschil wordt nagenoeg volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 61.000). Daarnaast nemen de kosten van logopedie af met € 3.500, de huisvestingskosten Het Rhedens nemen af met € 3.500 en de kosten van leerlingenvervoer nemen toe met € 5.000.

Programma 4 Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Hoofddoelstelling

Het scheppen van mogelijkheden en randvoorwaarden ter bevordering van het welzijn en ontwikkeling van de inwoners van de gemeente Rozendaal in het algemeen en specifieke doelgroepen in het bijzonder.

Wetgeving

De hoofddoelstelling van dit programma vloeit in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregels:

- **Welzijn, volksgezondheid, kunst en cultuur**

Bibliotheekwet

Huisvestingswet (met betrekking tot de huisvesting van statushouders)

Jeugdwet

Wet op de Lijkbezorging

Wmo 2015 (Wet maatschappelijke ondersteuning)

Wet publieke gezondheid (Wpg)

- **Werk en inkomen**

Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz-2004)

Participatiewet

Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG)

Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko)

Wet maatregelen WWB (Wet Werk en Bijstand)

Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP)

Wet sociale werkvoorziening (Wsw; voor de op 31-12-2014 bij een Sociale-werkvoorzieningsbedrijf werkzame werknemers)

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar	*)
1	Banen	559,6	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2015	840
2	Jongeren met een delict voor de rechter	1,08	% 12 t/m 21 jarigen	2012	
3	Kinderen in een uitkeringsgezin	0	% kinderen tot 18 jaar	2012	
4	Netto arbeidsparticipatie	63,6	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2015	

5	Achterstandsleerlingen	0	% 4 t/m 12 jarigen	2012	
6	Werkloze jongeren	0	% 16 t/m 22 jarigen	2012	
7	Personen met een bijstandsuitkering	85,5	Aantal per 10.000 inwoners	2015	12,8**
8	Lopende re-integratievoorzieningen	121,7	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2015	18,3**
9	Jongeren met jeugdhulp	7,1	% van alle jongeren tot 18 jaar	2015	
10	Jongeren met jeugdbescherming	0	% van alle jongeren tot 18 jaar	2015	
11	Jongeren met jeugdreclassering	0	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2015	
12	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	445	Aantal per 10.000 inwoners	2015	67

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

*) Dat betekent voor Rozendaal de in deze kolom vermelde aantallen

***) Deze cijfers zijn volgens onze eigen gegevens 3 (indicator 7) en 0 (indicator 8)

Wat gaan we daarvoor doen?
----

1. Subsidiëring

- Algemeen: het toetsen en afhandelen van aanvragen voor de verstrekking van subsidies. Op 1 januari 2016 is de "Algemene subsidieverordening gemeente Rozendaal 2016" in werking getreden. Met hieraan gekoppeld een subsidieregeling met onder andere een uitwerking van de beoordelingscriteria. Op basis van deze verordening wordt voor 2017 een subsidielijst vastgesteld.

- Met de decentralisaties in het Sociale domein (2015) zijn de budgetten voor de Wmo-subsidies en de subsidies "maatschappelijke zorg en welzijn" samengevoegd.

- Innovatie sociaal domein. De twaalf samenwerkende gemeenten in regio Arnhem hebben in 2015 besloten om jaarlijks een klein deel van hun integratie-uitkering Sociaal domein (onderdelen Jeugdwet en Wmo 2015), te reserveren voor innovatieve projecten. De helft van het budget was bestemd voor regionale projecten in 2015.

De gemeenten hebben in 2016 besloten voor de periode 2017 t/m 2019 jaarlijks 0,5% van hun integratie-uitkering Sociaal domein beschikbaar te stellen voor regionale innovatie.

Voor de invulling van de gewenste regionale vernieuwing wordt aangesloten bij de nieuwe wijze van regionaal aanbesteden, het I.A.S. (Interactief Aankoop Systeem). In het I.A.S. wordt de dialoog gezocht met zorgaanbieders: het regionale budget kan ondersteunend werken voor de gewenste vernieuwing.

2. Participatie werk en inkomen (*)

- Algemeen: de regie en coördinatie voeren bij de aan de gemeente Rheden gemandateerde taken op het gebied van werk en inkomen zoals arbeidsmarkttoeleiding inkomensvoorziening, minimabeleid en schuldhulpverlening.

- Algemeen: het opstellen van beleidsnotities, verordeningen, beleidsregels en overige uitvoeringsrichtlijnen met betrekking tot voornoemde taken.

- Inkomensvoorziening

Het aantal inkomensuitkeringen Participatiewet is in 2016 relatief gezien toegenomen

vanwege de huisvesting van twee statushoudersgezinnen. Deze erkende vluchtelingen beginnen in het algemeen met een bijstandsuitkering. Voor de Rijksvergoeding van bijstandskosten zijn de bijstandsuitgaven in het jaar t-2 maatgevend. De sterke toename van statushouders is echter een landelijk verschijnsel. Daarom financiert het Rijk de bijstandskosten vanwege de grote aantallen statushouders in 2016 en 2017 voor, door middel van een “intertemporele tegemoetkoming”. Dit is een open- eindregeling, die na 2016 respectievelijk 2017 in acht jaar in gelijke delen zal worden verrekend.

- Werkgelegenheidsbeleid
De Participatiewet (2015) betekent een decentralisatie van taken naar de gemeenten op het terrein van werk. Gemeenten hebben vanaf 2015 meer mogelijkheden om een integraal aanbod te doen aan mensen met een arbeidsbeperking.
- Dit bekent onder andere:
  - werkgevers, werknemers en overheid nemen verantwoordelijkheid voor het aan werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking (“Wet banenafpraak”). Hier ligt een taakstelling van 125.000 banen in tien jaar, waarvan 25.000 bij de overheid. Vanwege het kleine inwoneraantal heeft de gemeente Rozendaal, evenals Vlieland, overigens geen taakstelling voor de banenafpraak.
- Op 1 januari 2015 is het Regionale WerkBedrijf (RWB) voor de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland (Arnhem en omstreken) van start gegaan. Het RWB is een bestuurlijk regionaal samenwerkingsverband van werkgevers, vakbonden, UWV en gemeenten, gericht op het creëren van werk voor mensen met een arbeidsbeperking. De operationele aanpak is belegd bij het regionale Werkgeversservicepunt (WSP). Het WSP (per 2015 gestart), speelt ook een belangrijke rol spelen bij de herstructurering van de Sociale Werkvoorziening (SW). De taken voor de nieuwe doelgroepen Participatiewet (degenen die vóór 1 januari 2015 in de Wajong of de Wsw zouden zijn ingestroomd) moeten worden gebundeld met de werkzaamheden van Presikhaaf Bedrijven voor de SW-medewerkers met een grotere verdien capaciteit en de werkzaamheden voor de “traditionele bijstandsgerechtigden” met een arbeidsbeperking. Alle bemiddelingsactiviteiten voor plaatsing van mensen met een arbeidsbeperking bij een reguliere werkgever worden hiermee in één organisatie ondergebracht.
- Het Rijk streeft naar een forse afname van het aantal SW-werknemers op een beschutte werkplek. Gemeenten krijgen op termijn budget voor 30.000 beschut-werkplekken. Deze rijksdoelstelling om het aantal personen op een beschutte werkplek van de oorspronkelijke 100.000 (nu in de SW) terug te brengen naar 30.000, heeft grote gevolgen voor ons Sociale-Werkvoorzieningschap. Om deze gevolgen op te vangen, werken de gemeenten en Presikhaaf Bedrijven al enkele jaren samen. Aanvankelijk ging het om een herstructurering van het SW-bedrijf, om ook in de toekomst levensvatbaar te blijven. Presikhaaf heeft zich ontwikkeld van louter productiebedrijf in de richting van een mensontwikkelingsbedrijf. Deze ontwikkeling heeft echter onvoldoende snel resultaat opgeleverd.
- In 2015 hebben de bij Presikhaaf aangesloten gemeenten besloten tot een modulair af- en opbouwen van het sociale-werkvoorzieningschap. In deze visie houdt Presikhaaf Bedrijven in zijn huidige vorm in 2020 op te bestaan.
- De zittende SW-werknemers (aangenomen t/m 2014) behouden hun rechtspositie en worden elders ondergebracht.
Het regionale Werkgeversservicepunt zou verantwoordelijk worden voor degenen met de grootste verdien capaciteit.

De middengroep zal beschut moeten kunnen blijven werken. De regio Gelderland-Midden heeft overigens besloten om geen voorziening “Nieuw Beschut Werk” in te richten, maar het nieuwe “beschut werken” zo veel mogelijk bij reguliere werkgevers te organiseren.

De werknemers met de geringste verdien capaciteit komen onder de verantwoordelijkheid van hun herkomstgemeente te vallen.

- De verdere uitwerking van de toekomstvisie heeft in 2016 zijn beslag gekregen. Inmiddels ligt er een plan voor om de activiteiten van Presikhaaf Bedrijven onder te brengen bij een private partij “Goed Werkt”.
- Het afdekken van de financiële risico’s van alle ontwikkelingen vraagt veel aandacht. De kosten van de omvorming van Presikhaaf Bedrijven worden voor Rozendaal geraamd op € 2.000/€ 3.000 per jaar, bovenop de reguliere financiële bijdrage voor de SW-werknemers. Deze worden gedekt uit de daarvoor gevormde reserve.

- *3. Wet maatschappelijke ondersteuning*
- *3A. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) algemene voorzieningen (*)*
- Algemeen: het subsidiëren van diensten en activiteiten op het gebied van algemeen maatschappelijk werk, ouderenwerk en vrijwilligerswerk
- Algemeen: beleidsontwikkeling en -uitvoering met betrekking tot behoeften en knelpunten op het gebied van het welzijn van de inwoners. Voor het jeugdbeleid verwijzen wij u naar 4. Jeugdwet.

- Vanaf 2016 wordt het welzijnswerk in Rozendaal uitgevoerd door stichting Radar. Radar ondersteunt voor Rozendaal het ouderenwerk en het vrijwilligerswerk en organiseert het de jaarlijkse Vrijwilligersprijs. De aan Radar gerelateerde stichting Mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp (MVT) ondersteunt mantelzorgers en zorgvrijwilligers. Vrijwilligers van het MVT bezetten de telefoon voor de Plusbus.
- Radar ondersteunt de medio 2015 gestarte wekelijkse ontmoetingsochtend in de “Serre van Rozendaal”, de aanbouw bij de Tuinkamer van de kerk.
- In 2016 is gestart met de Rozendaalse uitvoering van het Rhedense initiatief “Ik Buurt Mee!” : een kleinschalige aanpak om bewonersinitiatieven te faciliteren en te ondersteunen. De eerste resultaten van de speciale webpagina op de Rozendaalse website “WeHelpenOpRozendaal”, waarbij inwoners initiatieven kunnen bekendmaken, wijzen er op dat deze niet in een behoefte lijkt te voorzien.
- Vanaf 2013 wordt het algemeen maatschappelijk werk (amw) gefinancierd per traject, dus op basis van werkelijke behoefte. Dezelfde financiering geldt ook voor de Maatjesprojecten van Buddyzorg.
- Nieuw beleid (*)
In 2015 is een addendum op het Wmo-beleidsplan 2013-2016 vastgesteld, waarin de wijzigingen op grond van de Wmo 2015 zijn meegenomen en het voldoende is geactualiseerd tot en met 2016. De hoofdlijnen van het nieuwe beleidsplan, voor de periode vanaf 2017, zullen in navolging van de gemeente Rheden worden opgenomen in een breder Beleidsplan voor het gehele sociale domein.
- De maatschappelijke ontwikkeling dat mensen steeds langer thuis blijven wonen (extramuralisering) leidt tot een grotere behoefte aan oplossingen voor zelfstandig wonen en zorg. Daarom zal in 2017 een notitie over “Wonen en zorg” het licht zien.

3B. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) maatwerkvoorzieningen (*)

- Algemeen: de regie en coördinatie voeren voor de aan de gemeente Rheden gemandateerde taken met betrekking tot de uitvoering van de maatwerkvoorzieningen Wmo.
- Algemeen: het opstellen van beleidsnotities, verordeningen, beleidsregels en overige uitvoeringsrichtlijnen met betrekking tot voornoemde taken.
- De middelen voor de Wmo worden aan onze gemeente beschikbaar gesteld via de integratie-uitkering Wmo (voor Hulp bij het huishouden, sinds 2007) en de integratie-uitkering Sociaal domein (nieuwe taken Wmo 2015, vooral begeleiding).
In 2015 heeft het Rijk fors bezuinigd op de gemeentelijke budgetten voor Hulp bij het huishouden (Hbh). Hierdoor komen minder mensen in aanmerking voor een individuele (maatwerk)voorziening Hbh. De gevolgen van deze bezuiniging zijn in 2015 en 2016 verzacht door de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT). Deze regeling wordt vanaf 2017 structureel waarbij het Rijk extra middelen toevoegt aan de integratie-uitkering Wmo. Hij geldt overigens niet alleen voor Hbh maar ook voor andere vormen van particuliere dienstverlening, zoals koken en een was- en strijkservice. In de periode 2017 - 2019 ontvangt Rozendaal per jaar € 75.463 voor de integratie-uitkering Wmo/Hulp bij het huishouden.
- Bij de integratie-uitkering Sociaal domein is het budget voor 2015 bepaald op basis van historische gegevens. Vanaf 2016 wordt, in enkele stappen, toegegroeid naar een zogenaamd objectief verdeelmodel. De middelen worden dan uiteindelijk toegevoegd aan het Gemeentefonds. Het budget voor de integratie uitkering 2017 Sociaal domein, zoals opgenomen in de Meicirculaire 2016, bedraagt € 257.338 voor de Jeugdwet en de nieuwe Wmo samen.
- De gemeente Rheden heeft in 2015, mede namens Rozendaal, de Hulp bij het huishouden in combinatie met individuele begeleiding thuis, bestuurlijk aanbesteed. Dit is gebeurd in de vorm van combinatieproduct. De nieuwe werknaam voor dit nieuwe maatwerkproduct begeleiding is “dagelijkse ondersteuning”.
- De nieuwe Wmo- en Jeugdwettaken zijn voor 2015 en 2016 in regioverband aanbesteed door de gemeente Arnhem. Dit omvat contracten met lokale, met regionale of met bovenregionaal werkende aanbieders en, voor de Jeugdhulp, met gecertificeerde instellingen (= jeugdbescherming en jeugdreclassering). Vanaf april 2016 werken de twaalf gemeenten uit de regio Arnhem (“Centraal Gelderland”) samen in de ontwikkeling van een nieuw systeem van aanbesteden voor de lokale Wmo- en Jeugdwettaken: het I.A.S. (Interactief Aankoop Systeem). Het aanbod wordt ondergebracht in “percelen”. Een perceel is een clustering van producten/arrangementen/eenheden in de markt die in de markt als een logische verzameling van producten/arrangementen wordt uitgezet. Bijvoorbeeld: ambulante ondersteuning of verblijf. Hierbij wordt in principe geen onderscheid meer gemaakt naar “doelgroep”, dus tussen aanbod Jeugdwet of Wmo. Gemeenten kiezen per perceel of zij al of niet meedoen in de regionale aanbesteding.
Het bepalen van de gewenste dienstverlening gebeurt onder meer in “overlegtafels”. Gemeenten bepalen samen met aanbieders en cliëntvertegenwoordigers de gewenste dienstverlening en er worden afspraken gemaakt over prijzen en kwaliteitseisen. Hierbij worden de diensten zo veel mogelijk voor alle leeftijden ingekocht, waarbij de wettelijke leeftijdsgrenzen van bijvoorbeeld achttien jaar, vervagen.
Vanaf 2017 zijn alle producten volgens het I.A.S. ingekocht, waarbij nieuwe

- aanbieders voortdurend de gelegenheid hebben om zich in te schrijven en er veel ruimte is voor nieuwe producten en voor vernieuwing van bestaande producten.
- Naast de keuze voor een gezamenlijke inkoop via het I.A.S, willen de twaalf gemeenten deze gaan uitvoeren binnen het juridisch kader van een Modulaire Gemeenschappelijke regeling (MGR). De regionale inkooporganisatie is de eerste module binnen deze MGR. Later kunnen andere modules worden toegevoegd. Beoogde ingangsdatum van de MGR is 1 januari 2017; de uitgaven ten behoeve van de organisatie komen in onze Begroting ten laste van de integratie- uitkering Sociaal domein.
  - Vervoer: in 2015 is gestart met een nieuwe organisatie van het doelgroepenvervoer: leerlingenvervoer, het traditionele Wmo-vervoer en vervoer in het kader van Wmo-begeleiding en Jeugdhulp. In de nieuwe situatie wordt een onderscheid gemaakt tussen de organisatie van het vervoer, door een private regiecentrale, en het vervoer zelf. Alles heeft in 2016 zijn beslag gekregen. Het Wmo-vervoer van Rozendaal (voorheen de Regiotaxi) is vanaf de startdatum (1 september 2016) bij de nieuwe vervoersorganisatie Avan ondergebracht (Avan: Aanvullend vervoer regio Arnhem Nijmegen). Het leerlingenvervoer wordt vanaf het nieuwe schooljaar 2017-2018 bij Avan uitgevoerd. Eerder was niet mogelijk.
  - De klantgerelateerde kosten zullen voor Rozendaal naar verwachting meevallen, maar de jaarlijkse bijdrage aan de nieuwe bedrijfsvoeringsorganisatie is relatief hoog, doordat sprake is van een vast bodembedrag (€ 5.000) voor elke gemeente.

4. Jeugdwet (*)

- Algemeen: de regie en coördinatie voeren voor de aan de gemeente Rheden gemandateerde taken met betrekking tot de uitvoering van de individuele jeugdvoorzieningen. (De gemeente Rozendaal heeft de uitvoering van de Jeugdwet vanaf 1 januari 2015 gemandateerd aan Rheden.)
- Algemeen: het opstellen van beleidsnotities, verordeningen, beleidsregels en overige uitvoeringsrichtlijnen met betrekking tot voornoemde taak.
- Er komt een nieuwe nota Jeugdhulp voor de periode 2017-2020. Deze nota zal, evenals de nieuwe Wmo-nota, in navolging van de gemeente Rheden, deel uitmaken van één integraal beleidskader voor het Sociaal domein. Hierin zullen alle doelen worden opgenomen die we willen behalen binnen het Sociale domein.
- De gemeente Rozendaal heeft in 2016 besloten om, evenals in 2015 en 2016, als onderdeel van Regio Centraal Gelderland, gezamenlijk diensten in te kopen voor het Sociaal domein voor 2017 en verder. Voor een verdere toelichting zie bij 3B. Wmo maatwerkvoorzieningen. (Wmo-maatwerkvoorzieningen zijn vergelijkbaar met individuele voorzieningen op grond van de Jeugdwet.)
- Het budget 2015 is bepaald op basis van historische gegevens, waarbij vanaf 2016, in enkele stappen, wordt toegegroeid naar een zogenaamd objectief verdeelmodel. De middelen worden dan toegevoegd aan het Gemeentefonds. Het budget voor de integratie uitkering 2017 Sociaal domein, zoals opgenomen in de Meicirculaire 2016, bedraagt € 257.338 voor de Jeugdwet en de nieuwe Wmo samen.

5. Vreemdelingen (*)

- Algemeen: het, op grond van de Huisvestingswet, beschikbaar stellen van woonruimte ten behoeve van het vervullen van de huisvestingstaakstelling voor erkende vluchtelingen (statushouders).

- Algemeen: het bewaken van de afspraken, met sociale verhuurder Portaal, over de invulling van de taakstelling.
- De afspraken met de gemeente Arnhem, over de overdracht van de huisvestingstaakstelling, liepen op 1 juli 2016 af. Rozendaal moet vanaf het tweede halfjaar 2016 weer zelf haar huisvestingstaakstelling invullen.
- In 2016 zijn twee statushoudersgezinnen gehuisvest. Hiermee heeft de gemeente voorsnog aan haar taakstelling voldaan. De begeleiding wordt verzorgd door vrijwilligers van Vluchtelingenwerk; de uitgaven hiervoor zijn in de Begroting opgenomen. Gemeenten ontvangen een financiële tegemoetkoming van het Rijk voor de maatschappelijke begeleiding.

6. Kinderopvang en peutersvoorzieningen (*)

- Algemeen: handhaving kwaliteit (*). Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de locaties waar kinderopvang plaatsvindt. In Rozendaal gaat het om de peuterspeelzaal en gastouders.
- Algemeen: het periodiek actualiseren van het gemeentelijke Handhavingsbeleid
- De uitvoering van de gemeentelijke taken met betrekking tot toezicht en handhaving kinderopvang is medio 2015 aan Rheden uitbesteed.
- De Wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) beoogt een verhoging van de kwaliteit van de voorschoolse opvang, inclusief peuterspeelzaalwerk. Dit moet leiden tot een harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderdagopvang die naar verwachting in 2018 zijn beslag zal krijgen. Deze ontwikkeling loopt grotendeels parallel aan het onderbrengen van zowel peuterspeelzaal als kinderopvang in de nieuwe Dorpsschool.

7. Publieke gezondheid (*)

- Algemeen: participeren in de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) en in de door deze Gemeenschappelijke Regeling te entameren projecten en activiteiten (inrentingsprogramma's e.d.).
- Het uitvoeren van het meerjaren lokaal en regionaal Gezondheidsbeleidsplan "Gezond Verbinden- 2012-2014".
Deze Gezondheidsnota bevat als speerpunten: overgewicht jeugd, alcoholgebruik jeugd, psychische gezondheid, seksuele gezondheid (jeugd) en, als lokaal speerpunt, ouderengezondheidszorg. De werkingsduur van de nota is in 2015 verlengd om voldoende tijd te hebben om de nieuwe ontwikkelingen in het sociale domein, met name "zorg" en "jeugd", te kunnen meenemen.
- In de publieke gezondheidszorg wordt sinds 2014 onderscheid gemaakt tussen medische en maatschappelijke taken van de GGD. Deze laatste sluiten goed aan bij algemene ontwikkelingen in het sociale domein, zoals eigen verantwoordelijkheid en het belang van het sociale netwerk. Medio 2016 is een nieuwe Regiovisie Publieke Gezondheid verschenen. Eind 2016/begin 2017 wordt een nieuwe lokale Gezondheidsnota van kracht.
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ) (*)
Met de inwerkingtreding van de Jeugdwet in 2015 is het lokale maatwerk Jeugdgezondheidszorg ondergebracht in de Jeugdwet. Enkel het wettelijk vastgelegde uniform deel valt nog onder de JGZ. Ook is de leeftijdsgrens voor de JGZ gelijk

getrokken aan die van de Jeugdwet: vanaf 2015 telt ook voor de JGZ een 18-jarige als volwassene.

- Vanaf 2015 is de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar ondergebracht bij de VGGM. Uit praktische overwegingen vindt de uitvoering vooralsnog plaats binnen de aan de VGGM gelieerde Stichting Publieke Gezondheid Gelderland Midden. De integrale uitvoering van de JGZ 0-18 jaar is hiermee een flinke stap dichterbij gekomen.
- Vanaf 2017 nemen de kosten voor de JGZ voor Rozendaal toe, omdat de JGZ gaat participeren in het Zorgteam van de Dorpsschool.

8. Kunst en cultuur

- Bibliotheekbeleid (*)
Het gemeentelijk bibliotheekbeleidskader en de productencatalogus van bibliotheek Veluwezoom biedt de gemeenten Renkum, Rheden en Rozendaal handvatten om te sturen en keuzes te maken. Rozendaal subsidieert een percentage van de subsidie van de gemeente Rheden, naar rato van inwonertal.
- Per 2015 is een nieuwe Bibliotheekwet van kracht geworden. De nieuwe Bibliotheekwet regelt onder meer de organisatie van een - landelijke - digitale bibliotheek. Alle inwoners van Nederland kunnen hier gebruik van maken. Het Rijk bekostigt deze landelijke digitale bibliotheek.
- Cultuur- en erfgoedpact
Het Cultuurpact, een samenwerkingsverband van de gemeenten rond Arnhem met de provincie, is in 2014 verbreed tot Cultuur- en Erfgoedpact. De Rozendaalse invulling is met name gericht op Erfgoed, in de vorm van deelname aan "Gelders Arcadië". Onderzocht wordt in hoeverre de resultaten van Gelders Arcadië gekoppeld kunnen worden aan de regiomarketingactiviteiten van RBT-KAN en VisitVeluwe.

Lokale omroep (*)

Als bijdrage aan de lokale omroep wordt vanaf 2011 het VNG-normbedrag vergoed. Vanaf oktober 2015 geldt een vijfjarige zendmachtiging. Deze is op voordracht van beide gemeenten verleend aan stichting Radio en Televisie (RTV) Rheden/Rozendaal.

Verbonden partijen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Uitvoering van de jeugdgezondheidszorg

Werkvoorziening Midden Gelderland (Presikhaaf bedrijven)

Geeft uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening. In de regio midden Gelderland mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hulp verlenen bij het verkrijgen van een betaalde baan.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer

Samenwerking van 19 gemeenten op het gebied van doelgroepenvervoer in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet, het leerlingenvervoer, kleinschalig OV en maatwerkvervoer in het kader van de Participatiewet

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht, niet beïnvloedbare kosten

Bijbehorende taakvelden:

530.10 Kunst en cultuur

610.10 Kinderopvang

611.10 Vreemdelingen

630.10 Wet werk en bijstand en bijzondere bijstand

640.10 Sociale werkvoorziening

650.10 Re-integratie en participatievoorzieningen

660.10 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

682.10 Jeugdwet (Wmo)

714.10 Gezondheidszorg

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Kunst en cultuur	35.372	38.080	37.750	38.130	38.505	38.890
Kinderopvang	6.966	3.720	5.940	5.985	6.030	6.075
Vreemdelingen	0	50	0	0	0	0
Wet werk en bijstand en bijzondere bijstand	75.638	79.000	115.175	115.485	115.795	116.105
Sociale werkvoorz.	54.688	56.000	65.905	65.975	66.045	66.115
Re-integratie en Participatiewet	85	4.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Wet maatschappelijk ondersteuning(Wmo)	348.620	380.705	354.621	357.496	360.386	363.296
Jeugdwet (Wmo)	145.429	152.608	133.305	134.630	135.955	137.295
Gezondheidszorg	41.229	46.091	47.330	47.795	48.260	48.725
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>708.027</i>	<i>760.254</i>	<i>762.026</i>	<i>767.496</i>	<i>772.976</i>	<i>778.501</i>
Totaal uren	158.930	170.480	0	0	0	0
Totale lasten	866.957	930.734	762.026	767.496	772.976	778.501
Kunst en cultuur	0	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0	0
Vreemdelingen	0	0	0	0	0	0
Wet werk en bijstand en bijzondere bijstand	63.879	75.000	40.000	55.000	80.000	80.000
Sociale werkvoorz.	0	0	0	0	0	0
Re-integratie en Participatiewet	0	0	0	0	0	0
Wet maatschappelijk ondersteuning(Wmo)	48.255	40.000	47.500	48.000	48.500	49.000
Jeugdwet (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Gezondheidszorg	0	0	0	0	0	0
Totale baten	112.134	115.000	87.500	103.000	128.500	129.000
S A L D O	754.823	815.734	674.526	664.496	644.476	649.501

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	674.526	815.734	141.208 voordelig

Het voordelig verschil wordt volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 170.000).

Daartegenover staan de toegenomen kosten Wet Werk en Bijstand (WWB) als gevolg van nieuwe instromers ad € 36.000, de afgenomen Rijksbijdrage WWB ad € 35.000 welke gebaseerd is op de kosten van 2 jaar eerder en de hogere kosten Sociale Werkvoorziening ad € 10.000 (werkgeversservicepunt en tekort Presikhaaf).

Daarnaast zijn de lagere kosten WMO ad € 26.000, de hogere opbrengst WMO ad € 7.000 en lagere kosten Jeugdwet ad € 19.000 van invloed (gebaseerd op de realisatiecijfers 2015).

Programma 5 Afvalverwerking, riool en milieu

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

Afvalverwerking

Zorgdragen voor het verantwoord verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen en restafval.

Riool

Zorgdragen voor een doelmatige inzameling en een doelmatig transport van afvalwater.

Milieu

Zorgdragen voor een schoon en leefbaar milieu betreffende bodem, water, lucht en geluid.

Wetgeving

De hoofddoelstelling van dit programma vloeit in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur:

Wet milieubeheer / diverse AMVB's o.g.v. de Wet milieubeheer.

Provinciale milieuverordening.

Wet MIG (in voorbereiding)

Wet geluidhinder

Wet Bodemverontreiniging

- Hoofdstuk Afvalstoffen (hoofdstuk 10)

- Hoofdstuk Plannen (hoofdstuk 4, paragraaf 4.8) wettelijke verplichting GRP

Handhaven van de uitvoering van de APV-bepalingen over afval.

Afvalstoffenverordening

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar
1	Omvang huishoudelijk restafval	188	Kg per inwoner	2014
2	Hernieuwbare elektriciteit	1,6	%	2014

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Huishoudelijk /en restafval (*)

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om de hoeveelheid afval te beperken, hergebruik en nuttige toepassing van afvalstoffen te bevorderen, doelmatige werkwijze en optimale service voor de inwoners te bieden.

In 2017 zal de huidige wijze van inzameling van alle afvalstromen worden voortgezet.

Het op de huidige wijze inzamelen van plastic, metaal en drankkartons afval wordt gecontinueerd, waarvoor de landelijke bijdrage blijft bestaan. Dit gebeurt door de firma Ter Horst uit Varsseveld (THV).

De verwerking van GFT-afval is per 1 januari 2015 ingegaan. De aanbesteding is gebeurd

in regionaal verband. Bij de gunning is rekening gehouden met de prijs en de duurzame verwerking van GFT (vergisting).

2. Riolering (*)

De zorgplicht van de gemeente is vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) en het Basis Rioleringsplan BRP.

In samenwerking met de gemeente Rheden en de waterschappen Veluwe en Rijn & IJssel is een 'waterplan' opgesteld. Alle landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke plannen (vGRP) worden in één plan worden gebundeld.

Voorts participeert de gemeente in het kader van het Kaderrichtlijn Water (KRW) in het stroomgebied Rijn-Oost en maken we onderdeel uit van het regionale orgaan Cluster Rijn 6. Verder zal er uitvoering worden gegeven aan het geactualiseerde vGRP 2015 t/m 2019.

In regioverband zal het bestaande grondwatermeetnetwerk gemonitord worden.

3. Milieu (*)

Het formuleren van strategische uitgangspunten en het formuleren van beleid op diverse terreinen van het milieu. Het jaarlijks opstellen van een milieuprogramma en -verslag.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Alle gemeenten en provincies hebben sinds 1 januari 2013 hun taakuitvoering op het gebied van milieuvergunningverlening en handhaving in robuuste omgevingsdiensten moeten onderbrengen. Rozendaal heeft zich aangesloten bij de ODRA.

4. Ongediertebestrijding

Het zorgdragen voor ongediertebestrijding (het bestrijden van ratten is wettelijk verplicht) (*).

Vanaf 2014 is in de begroting tevens een bedrag opgenomen voor het behandelen van klachten betreffende steenmarters. De verwachting was dat in het najaar van 2014 de Flora-en Faunawet zou worden herzien en de steenmarters niet meer onder de beschermde dieren zouden vallen. De herziening heeft nog niet plaatsgevonden. Op het moment dat de herziening in werking treedt heeft de gemeente hierin geen taak meer.

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

722.10 Riolering

731.10 Huishoudelijk- en restafval

743.10 Milieubeheer

743.11 Ongediertebestrijding

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Riolering	118.546	124.321	127.445	128.969	131.717	137.338
Huishoudelijk- en restafval	111.118	108.615	109.745	110.825	111.905	112.995
Milieu	9.265	15.805	15.960	16.115	16.270	16.425
Ongediertebestrijding	5.698	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>244.627</i>	<i>253.741</i>	<i>258.150</i>	<i>260.909</i>	<i>264.892</i>	<i>271.758</i>
Totaal uren	45.890	41.705	0	0	0	0
Totale lasten	290.517	295.446	258.150	260.909	264.892	271.758
Riolering	135.992	137.614	141.516	144.346	147.233	150.178
Huishoudelijk- en restafval	144.850	148.515	147.872	149.284	150.711	152.152
Milieu	0	0	0	0	0	0
Ongediertebestrijding	0	0	0	0	0	0
Totale baten	280.842	286.129	289.388	293.630	297.944	302.330
S A L D O	9.675	9.317	-31.238	-32.721	-33.052	-30.572

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	-31.238	9.317	40.555 voordelig

Het voordelig verschil wordt volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten.

Programma 6   Financieel beleid

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

Zorgdragen voor goed financieel beheer, opdat de gemeente Rozendaal financieel gezond blijft.

Wetgeving

De hoofddoelstelling van dit programma vloeit in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregels:

Wet WOZ (waardering onroerende zaken)

BBV (besluit begroting en verantwoording)

Wet fido (financiering decentrale overheden)

Wat gaan we daarvoor doen?

- Overtollige gelden tijdelijk uitzetten binnen de kaders van het treasurystatuut en de voorschriften inzake het Schatkistbankieren.
- Algemene uitkering volgen aan de hand van de circulaire.
- Wet waardering onroerende zaken (*)
Uitvoering van de verplichtingen in het kader van de wet WOZ en het opleggen van aanslagen OZB. Deze aanslagen zijn gebaseerd op de waarde op de peildatum (= d.d. 1 januari van het voorgaande jaar) van het onroerend goed in Rozendaal. De getaxeerde waarden zijn gebaseerd op werkelijk gerealiseerde verkoopcijfers rondom de waardepeildatum.
- Uitgangspunten jaarlijks voor de begroting opstellen (*).
- Tussenrapportages 4 maal per jaar opstellen, waarvan de laatste onderdeel is van de jaarrekening.
- Jaarrekening jaarlijks opstellen.
- Begroting jaarlijks opstellen.
- Nota lokale heffingen elke vier jaar opstellen.
- Nota reserves en voorzieningen jaarlijks opstellen.

Verbonden partijen

Gelders Archief

Hoofdtak van het Gelders Archief is het beheren van de archiefstukken en collecties van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal en het Rijksarchief Gelderland

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

000.09 Venootschapsbelasting (VPB)

005.10 Treasury

006.10 Wet onroerende zaken (WOZ)

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Treasury	0	0	0	0	0	0
WOZ	9.717	9.955	7.400	7.475	7.550	7.625
Alg. uitkering	0	0	0	0	0	0
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>9.717</i>	<i>9.955</i>	<i>7.400</i>	<i>7.475</i>	<i>7.550</i>	<i>7.625</i>
Totaal uren	57.785	50.700	0	0	0	0
Totale lasten	67.501	60.645	7.400	7.475	7.550	7.625
Treasury	69.314	114.868	114.821	83.125	70.188	70.188
Alg. uitkering	0	0	0	0	0	0
WOZ	0	0	0	0	0	0
Totale baten	69.314	114.868	114.821	83.125	70.188	70.188
SALDO	-1.813	-54.223	-107.421	-75.650	-62.638	-62.563

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	-107.421	-54.225	53.198 voordelig

Het voordelig verschil wordt nagenoeg volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten.

Programma 7 Burgerzaken

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

1. Het zorgvuldig en op juridisch correcte wijze registreren van privacygevoelige persoonsgegevens teneinde met gebruikmaking van die gegevens op klantvriendelijke wijze formele persoonsdocumenten en -gegevens te verstrekken, formele handelingen ten aanzien van de burgerlijke staat van personen te verrichten, te voltrekken en te bekrachtigen en ter zake diensten te verstrekken.
2. Het op zorgvuldige, klantvriendelijke en correcte wijze – gevraagd en ongevraagd - verstrekken van relevante informatie aan inwoners en andere belanghebbenden over het gemeentelijk beleid, gemeentelijk functioneren en gemeentelijke activiteiten.

Wetgeving

De hoofddoelstellingen van dit programma vloeien in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregels:

Internationaal personen- en familierecht

Besluit Burgerlijke stand

Wet op de Lijkbezorging

Burgerlijk Wetboek

Paspoortwetgeving

Wegenverkeerswetgeving

Wet Basisregistratie Personen (BRP)

Wet justitiële documentatie.

Wet bescherming persoonsgegevens

Kieswet

Rijkswet op het Nederlanderschap

Algemene wet bestuursrecht

Wat gaan we daarvoor doen ?

1. Voorlichting (*)

Uit de begrotingspost Voorlichting worden de kosten voor het vervaardigen en bezorgen van het tweewekelijks informatieblad In de Roos en de kosten van de website betaald. De verwachte uitgaven voor 2017 vallen lager uit dan in 2016 omdat in dat jaar rekening was gehouden met kosten voor een audit van de website.

Rozendaalse familieberichten worden een keer per 2 weken in het nieuwsblad “In de Roos” gepubliceerd. Voorlichting over de producten van burgerzaken vindt daarnaast plaats op de gemeentelijke website www.rozendaal.nl, waarbij de wettelijke voorschriften inzake elektronische dienstverlening (producten op de website) in acht worden genomen.

Zie overigens over het onderwerp voorlichting/communicatie de paragraaf Bedrijfsvoering.

2. Bevolking en Burgerlijke Stand (*)

Kosten vloeien voort uit wetgeving.

3. Rijbewijzen en reisdocumenten (*)

De opbrengst van de leges voor rijbewijzen en reisdocumenten weegt niet op tegen de kosten. De tarieven zijn landelijk gemaximaliseerd.

4. Basisregistratie personen (BRP)(*)

Voor de verplichte beveiliging van fysieke processen en procedures rondom persoonsgegevens is er, samen met een externe partij, een digitaal beveiligingsplan opgesteld. Dit plan wordt tevens gebruikt voor de beveiligingseisen rondom reisdocumenten die voortvloeien uit de Paspoortwet. De kosten hiervan zijn jaarlijks opgenomen in de begroting. Eind 2015 is begonnen met de invoering van een nieuw systeem voor burgerzaken. Stapsgewijs wordt ons oude systeem vervangen door nieuwe modules, om zo klaar te zijn om vanaf 2018 te kunnen aansluiten op de verplichte landelijke Basisregistratie Personen. In 2016 is de module Burgerlijke Stand ingevoerd. In 2017 zal de module Burgerzaken (rijbewijzen en reisdocumenten) worden ingevoerd. De kosten die deze invoering met zich meebrengt zijn opgenomen in de begroting.

5. Verkiezingen (*)

Voor 2017 zijn de landelijke Tweede-Kamerverkiezingen gepland.

6. Huwelijken (*)

Het beleid is er tot op heden op gericht zoveel mogelijk bruidsparen te kunnen laten trouwen in de gemeente Rozendaal. De huwelijktarieven zijn niet kostendekkend. Hogere tarieven zullen naar verwachting leiden tot verdere daling van het aantal huwelijken, lagere tarieven niet tot een verbetering van de kostendekking. Het aantal huwelijken is in de jaren 2013 tot en met 2015 teruggelopen in vergelijking tot de periode daarvoor (2010 tot en met 2012). Deels kan die daling worden verklaard door een terugloop in het aantal “gratis” huwelijken. Sinds 2013 lijken de aantallen zich te stabiliseren op een lager niveau. Commerciële activiteiten worden overgelaten aan de trouwlocaties zelf (Kasteel Rosendaal, The Hunting Lodge, de kerk van Rozendaal en het Openluchttheater). De gemeente verzorgt de informatievoorziening naar bruidsparen.

7. Algemene Begraafplaats (*)

Kosten vloeien voort uit wetgeving en onderhoud. De informatievoorziening op de website van de gemeente is in 2015 uitgebreid. In de loop van 2017 wordt een module voor de begraafplaatsadministratie aangeschaft.

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

002.10 Bevolking en burgerlijke stand
002.11 Rijbewijzen en reisdocumenten
002.12 GBA
002.13 Verkiezingen
002.14 Huwelijken
004.20 Voorlichting
754.10 Algemene begraafplaats

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Bevolking en burgerlijke stand	1.155	1.025	1.035	1.045	1.055	1.065
Rijbewijzen en reisdocumenten	11.540	10.000	9.150	7.780	3.188	1.355
GBA	6.036	5.795	5.850	5.910	5.970	6.030
Verkiezingen	4.130	0	2.600	2.600	7.800	0
Huwelijken	4.088	4.975	5.215	5.265	5.315	5.365
Voorlichting	8.236	16.592	10.018	10.645	10.020	10.990
Algemene begraafplaats	50.754	17.771	23.896	18.021	18.146	18.271
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>85.939</i>	<i>56.158</i>	<i>57.764</i>	<i>51.266</i>	<i>51.494</i>	<i>43.076</i>
Totaal uren	319.650	289.725	0	0	0	0
Totale lasten	405.589	345.883	57.764	51.266	51.494	43.076
Bevolking en burgerlijke stand	3.431	3.800	3.800	3.835	3.865	3.895
Rijbewijzen en reisdocumenten	23.701	21.980	22.310	19.854	11.495	8.194
GBA	0	0	0	0	0	0
Verkiezingen	0	0	0	0	0	0
Huwelijken	18.845	22.725	22.500	22.725	22.950	23.180
Voorlichting	0	0	0	0	0	0
Algemene begraafplaats	80.400	73.730	74.460	75.190	75.920	76.650
Totale baten	126.377	122.235	123.070	121.604	114.230	111.919
S A L D O	279.212	223.648	-65.306	-70.338	-62.736	-68.843

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	- 65.306	223.648	288.954 voordelig

Het voordelig verschil wordt volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 289.000).

Daarnaast is voor de kosten van verkiezingen in 2017 € 2.600 opgenomen (2016 € 0).

De kosten voorlichting nemen hoofdzakelijk af doordat er in 2017 geen audit website plaats zal vinden (2016 € 5.000).

De onderhoudskosten begraafplaats zijn € 6.000 hoger ten behoeve van éénmalige opknappkosten.

Programma 8 Openbaar groen, monumenten en recreatie

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

- Het doelmatig inrichten en beheren van het openbaar groen met behoud van beleevings-, sier- en natuurwaarde.
- het beschermen, instandhouden en verbeteren van het monumentale erfgoed en aangewezen dorpsgezichten.
- het op gemeentelijk niveau en in regionaal verband initiëren, stimuleren en scheppen van randvoorwaarden van/voor activiteiten op het terrein van toerisme en recreatie.
- het onderhouden en instandhouden van de gemeentelijke recreatievoorzieningen.

Wetgeving

De hoofddoelstellingen van dit programma vloeien in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregels:

Monumentenwet

BRRM

BROM

Provinciale verordeningen op het gebied van monumentenzorg

Wet op de gevaarlijke werktuigen.

Besluit veiligheid attractie-, en speeltoestellen

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar	*)
1	Niet sporters	43	In procenten	2014	
2	Func tiemenging	42	In procenten	2015	
3	Bruto gemeentelijk product	98	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	2013	
4	Vestiging (van bedrijven)	182,5	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2015	274

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

*) Dat betekent voor Rozendaal de in deze kolom vermelde aantallen

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Openbaar groen
Het groen op een dusdanige wijze beheren dat de kwaliteit van de omgeving duurzaam kan worden gegarandeerd. Uitvoering geven aan het Gemeentelijk Groenplan Rozendaal 2015 – 2020. Het aantal maaibeurten is omlaag gebracht voor 2017.
2. Toerisme, recreatie en VVV
Participatie in voor Rozendaal relevante regionale ontwikkelingen.
Bevorderen van toeristische en recreatieve activiteiten in brede zin.
Als onderdeel van de uitvoering in het kader van Gelders Arcadië willen de gemeenten een beleidsvisie laten opstellen. De gemeenten Rheden, Rozendaal, Arnhem, Renkum

en Wageningen willen een integrale onderlegger hebben voor hun ruimtelijke en toeristisch-recreatieve beleid zodat de zone als geheel in stand kan worden gehouden. Deze integrale onderlegger zal vanaf 1 januari 2017 bruikbaar zijn. Begin 2014 is de uitvoering van het convenant Convenant Overheid – Toeristische Sector Veluwe gestart. Het convenant is bedoeld om de Veluwe beter op de toeristische kaart te zetten. Rozendaal is een van de ondertekenaars van dit convenant. De beschikbare middelen (€ 2.500) worden ingezet voor projecten die passen binnen dit convenant

3. Beheer en onderhoud recreatievoorzieningen

Het twee maal per jaar inspecteren van de speelplaatsen en speeltoestellen en het vastleggen van de bevindingen in een document. Het uitvoeren van het beheer op basis van de inspectiegegevens.

4. Bescherming monumenten (*)

Het inventariseren en plaatsen van monumentale panden en objecten op de monumentenlijst. Het afhandelen van aanvragen om monumentenvergunningen en vergunningen wijziging beschermde dorpsgezichten. Zorgdragen voor het verstrekken van subsidies en voldoen aan provinciale en rijkseisen met betrekking tot subsidieaanvragen en meerjarenprogramma's.

De advisering met betrekking tot monumenten vindt sinds 2011 plaats door de Commissie Cultuurhistorie van Rheden.

Van 2017 t/m 2019 zal Rozendaal wederom gebruik maken van de regio archeoloog. De provincie heeft de cofinanciering hiervan reeds toegezegd.

In 2015 is er een aantal verzoeken ingediend voor subsidie ten behoeve van het onderhoud van gemeentelijke monumenten, dat is de jaren hiervoor niet gebeurd. De verordening die betrekking heeft op de gemeentelijke monumenten biedt de mogelijkheid om jaarlijks een subsidieplafond vast te stellen, voorgesteld wordt om voor 2017, evenals in 2016, weer een subsidieplafond van € 8.000 in te stellen zodat er een maximumbedrag is.

Verbonden partijen

Leisurelands (voorheen RGV)

o.a. het verrichten van werkzaamheden op het gebied van recreatie en toerisme die door de overheid worden aangemerkt als te behoren tot een terrein van belangenbehartiging dat de overheid zich als eigen zorg aantrekt

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

511.10 Groene sportvelden en terreinen

551.10 Bescherming monumenten

570.10 Openbaar groen en openluchtrecreatie

570.11 Toerisme, recreatie en VVV

570.12 Beheer en onderhoud recreatievoorzieningen

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Groene sportvelden en terreinen	1.825	3.805	3.940	3.980	4.020	4.060
Bescherming monumenten	2.230	1.900	1.910	1.920	1.930	1.940
Openbaar groen	80.529	86.337	81.370	82.170	82.975	83.795
Toerisme, recreatie en VVV	4.010	4.765	5.395	5.440	5.485	5.530
Beheer en onderhoud recreatievoorzieningen	1.733	2.825	2.855	2.880	2.910	2.940
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>90.327</i>	<i>99.632</i>	<i>95.470</i>	<i>96.390</i>	<i>97.320</i>	<i>98.265</i>
Totaal uren	77.770	70.500	0	0	0	0
Totale lasten	168.097	170.132	95.470	96.390	97.320	98.265
Groene sportvelden en terreinen	0	0	0	0	0	0
Bescherming monumenten	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen	583	500	500	500	500	500
Toerisme, recreatie en VVV	0	0	0	0	0	0
Beheer en onderhoud recreatievoorzieningen	0	0	0	0	0	0
Totale baten	583	500	500	500	500	500
S A L D O	167.514	169.632	94.970	95.890	96.820	97.765

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	94.970	169.632	74.662 voordelig

Het voordelig verschil wordt nagenoeg volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 70.500).

Daarnaast nemen de kosten van openbaar groen af met € 5.000, grotendeels door te bezuinigen op maaibeurten.

Programma 9 Ruimtelijke ordening, bouwzaken en grondbeleid

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

De zorg voor een goed geordende en veilige woon-, werk- en leefomgeving waarin de diversiteit van de functies en de kwaliteit van de bebouwing op een verantwoorde wijze worden gewaarborgd.

Wetgeving

De hoofddoelstelling van dit programma vloeit in hoofdzaak voort uit de volgende wetten en daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregels:

Wet ruimtelijke ordening

Woningwet

Privaatrechtelijke wetgeving

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar
1	Gemiddelde WOZ waarde	453	Duizend euro	2016
2	Nieuw gebouwde woningen	0	Aantal per 1.000 woningen	2013
3	Demografische druk	80,5	%	2016
4	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	913	In euro's	2016
5	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	940	In euro's	2016

Deze cijfers zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Ruimtelijke ordening (*)
  - Het opstellen van bestemmingsplannen en bestemmingsplanherzieningen, het handhaven van bestemmingsplannen, ruimtelijke advisering over principeverzoeken en herzieningen bestemmingsplannen, het adviseren over ruimtelijke plannen/projecten van andere overheden.
In september 2016 is de (gecoördineerde) bestemmingsplanprocedure voor de nieuwe Dorpsschool gestart. De vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien in de raadsvergadering van januari 2017.
  - Het opstellen van een structuurvisie. De gemeenteraad heeft aangegeven dat er behoefte is om een (ruimtelijk) beleidskader op te stellen waarin de toekomstvisie voor de gemeente Rozendaal wordt vastgelegd.
In het collegeprogramma is voorzien in actualisering van de bestemmingsplannen in 2018. Daarnaast zijn de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet (2019) gestart.
Het bestemmingsplan als planfiguur komt in de nieuwe wet te vervallen en hiervoor in de plaats komt een omgevingsplan. Tevens worden gemeentes verplicht een omgevingsvisie op te stellen. De ontwikkelingen m.b.t. de invoering van de Omgevingswet worden nauwlettend in de gaten gehouden en hierop zal tijdig worden

geanticipeerd waarbij ons college bij het opstellen van de visie en actualisering van de plannen de bepalingen van de Omgevingswet in acht zal nemen.(*)

2. **Bouw-, woning-, en welstandstoezicht (*)**
  - Het behandelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen, regie en coördinatie over de aan een extern bureau gevraagde adviezen en de uitvoering van de onderdelen die in Rozendaal worden getoetst. Coördineren van handhaving vergunningen en bestemmingsplannen.
  - Verslaglegging van het gevoerde welstandsbeleid. In 2016 is gestart met de actualisering van de welstandsnota. De huidige nota is door uw raad vastgesteld in 2004 en is mede door veranderde wet- en regelgeving verouderd en dient te worden geactualiseerd. Vaststelling van de nieuwe nota is voorzien in het voorjaar van 2017.
  - De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de registraties van adressen en gebouwen op grond van de wet BAG. (*) De gemeente Rheden voert voor Rozendaal de BAG administratie uit.
3. **Grondbeleid en grondexploitaties**

Aan/ en verkoop van grond, vestiging van zakelijke rechten en verhuur van gronden en gebouwen.
4. **Economische zaken**

Verpachting en verhuur van gemeente-eigendommen, zoals gebouwen en grond.
5. **Multifunctioneel gebouw Torckschool**

Het exploiteren van dit gebouw als welzijnsvoorziening voor Rozendaal.
6. **BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie)**

De BGT is de digitale grootschalige basiskaart van heel Nederland waarin op een eenduidige manier de ligging van alle fysieke objecten zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en terreinen is geregistreerd.
De implementatie van de BGT heeft in 2016 plaatsgevonden.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Tevens het belang van goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

003.10 Beheer en onderhoud gebouwen
 003.13 Beheer Torckschool
 810.10 Ruimtelijke ordening
 822.10 Bouw-, woning- en welstandstoezicht
 830.10 Grondbeleid en grondexploitaties

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Beheer en onderhoud gebouwen	29.647	0	0	0	0	0
Beheer Torckschool	8.782	13.075	9.165	9.255	9.345	9.435
Ruimtelijke ordening	8.857	12.830	12.960	13.090	13.220	13.350
Bouw-, woning-, welstandstoezicht	19.558	27.520	24.805	25.045	25.285	25.525
Grondbeleid en grondexploitaties*	549.218	2.955.556	3.103.193	2.303.817	1.504.441	0
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>616.062</i>	<i>3.008.891</i>	<i>3.150.123</i>	<i>2.351.207</i>	<i>1.552.291</i>	<i>48.310</i>
Totaal uren	116.117	83.045	0	0	0	0
Totale lasten	732.179	3.092.026	3.150.123	2.351.207	1.552.291	48.310
Beheer en onderhoud gebouwen	305.977	10.230	10.330	10.430	10.530	10.635
Beheer Torckschool	10.910	11.705	11.820	11.930	12.040	12.160
Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0	0
Bouw-, woning- en welstandstoezicht	5.157	44.250	39.255	39.260	39.265	39.270
Grondbeleid en grondexploitaties*	549.230	2.955.561	3.103.199	2.303.823	1.504.447	5
Totale baten	871.274	3.021.746	3.164.604	2.365.443	1.566.282	62.070
S A L D O	-139.095	70.280	-14.481	-14.236	-13.991	-13.790

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	-14.481	70.280	84.761 voordelig

Het voordelig verschil wordt nagenoeg volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 83.000).

Daarnaast dalen de kosten van onderhoud van de Torckschool met € 4.000.

Daar staat tegenover dat de opbrengst leges bouw- en woningtoezicht afnemen met € 5.000 (t.o.v. de eenmalige hogere leges in 2016 a.g.v. nieuwbouw op De Del), hetgeen gedeeltelijk wordt gecompenseerd door lagere kosten bouw- en woningtoezicht ad € 3.000.

Programma 10 Bestuursorganen intern en extern

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling

Het op democratische en efficiënte wijze laten functioneren van de bestuursorganen raad, burgemeester en wethouders en burgemeester, gebaseerd op de strategische visie van de gemeente.

Wetgeving

Bepalingen over de diverse bestuursorganen en de regels waar zij zich aan dienen te houden staan in:

Gemeentewet

Algemene wet bestuursrecht

Indicatoren:

	Naam indicator	Uitkomst	Eenheid	Jaar	*)
1	Formatie	8	Fte per 1.000 inwoners	2016	12
2	Bezetting	7,3**	Fte per 1.000 inwoners	2016	11

*) *Dat betekent voor Rozendaal de in deze kolom vermelde aantallen*

**) *Vacature Burgerzaken*

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Bestuursorgaan raad
  - houden van raads*- en commissievergaderingen
  - overleg met presidium
  - zorgdragen voor kaderstelling

De minister van Binnenlandse Zaken heeft aangekondigd dat hij de rekenkamercommissie uit de Gemeentewet gaat schrappen. De rekenkamerfunctie mag in de toekomst niet meer vormgegeven worden door een rekenkamercommissie zoals Rozendaal die heeft. Er wordt een onafhankelijke rekenkamer (dus zonder raadsleden) verplicht. De minister acht een rekenkameronderzoek op regionale schaal het meest gewenst. Initiatieven om zo'n regionale rekenkamer in het leven te roepen zal de gemeente Rozendaal uiteraard ondersteunen en wij zullen u voorstellen daaraan deel te nemen wanneer een rekenkamer verplicht wordt. Er is nog niet bekend wanneer dat het geval zal zijn.

Bestuursorgaan college

- zorgdragen voor het dagelijks bestuur van de gemeente*
- houden van B&W-vergaderingen
- houden van overleg portefeuillehouders-primaathouders
- zorgdragen voor optimale dienstverlening met oog voor een juiste balans tussen dienstverlening en kosten.
- de samenwerking met andere gemeenten, met name Rheden, blijft een belangrijk aandachtspunt.

3. Bestuursorgaan burgemeester
  - zorgdragen voor uitvoering van de wettelijke taken*
4. Bestuursondersteuning
  - ondersteuning B&W
  - voeren bestuurssecretariaat
  - voorbereiding/afwerking raads-, commissie- en B&W-vergaderingen
  - secretariaat Commissie voor de bezwaarschriften.
5. Intergemeentelijke samenwerking
  - onderhouden van intergemeentelijke en regionale contacten, het bezoeken van vergaderingen en bijeenkomsten samenwerkende gemeenten.

De samenwerking in de regio Arnhem is sinds eind 2015 vormgegeven in het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region en in de Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen (in plaats van de Stadsregio Arnhem Nijmegen).

6. Representatie
  - nieuwjaarsreceptie, 4 mei-bijeenkomst
  - bezoek en/of attentie 50/60-jarige bruidsparen
  - organisatie bijeenkomsten
  - informatiebijeenkomst voor nieuwe inwoners
  - zorgdragen voor attenties en bezoek
  - ondersteuning bij buurtfeesten

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen

Het gemeenschappelijk orgaan richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met de Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

Belangenbehartiging t.b.v. gemeenten in het hele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies

Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen

De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen

Voor meer financiële informatie omtrent de verbonden partijen verwijzen wij u naar paragraaf 6 Verbonden partijen

Status activiteiten.

* = wettelijk verplicht

Bijbehorende taakvelden:

001.10 Bestuursorgaan raad
 001.11 Bestuursorgaan college
 001.50 Bestuurlijke samenwerking
 004.00 Bestuursondersteuning
 004.30 Representatie

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Bestuursorgaan raad	53.435	58.271	72.327	73.053	73.791	74.536
Bestuursorgaan college	246.187	232.304	226.139	228.142	230.705	233.022
Bestuurlijke samenwerking	7.385	5.200	5.255	5.310	5.365	5.420
Bestuursondersteuning	0	3.850	2.000	2.020	2.040	2.060
Representatie	6.682	10.350	6.500	6.565	6.630	6.695
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>313.689</i>	<i>309.975</i>	<i>312.221</i>	<i>315.360</i>	<i>318.531</i>	<i>321.733</i>
Totaal uren	257.975	287.360	0	0	0	0
Totale lasten	571.664	597.650	312.221	315.360	318.531	321.733
Bestuursorgaan raad	0	0	0	0	0	0
Bestuursorgaan college	0	0	0	0	0	0
Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0	0	0
Bestuursondersteuning	0	0	0	0	0	0
Representatie	0	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	571.664	597.605	312.221	315.360	318.531	321.733

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo lasten en baten	312.221	597.605	285.384 voordelig

Het voordelig verschil wordt volledig verklaard doordat vanaf 2017 de uren (overhead) conform de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften (BBV) niet meer doorbelast mogen worden aan de diverse producten (2016 € 287.000).

Daarnaast nemen de kosten van het bestuursorgaan raad toe met circa € 14.000 als gevolg van de verplicht ingevoerde WKR-heffing (Werkkostenregeling). De kosten van het bestuursorgaan college nemen per saldo met € 6.000 af, grotendeels als gevolg van lagere reis- en verblijfkosten. De representatiekosten nemen met € 4.000 af.

Overzicht overhead

De administratie voorschriften (BBV) veranderen met ingang van 2017. Deze voorschriften bepalen dat in de begroting een apart overzicht moet worden opgenomen betreffende de overheadkosten.

De overheadkosten in Rozendaal geven een vertekend beeld in vergelijking met andere gemeenten. De voorschriften geven aan de salariskosten op overhead te boeken indien medewerkers een veelheid aan taken hebben. Dat is in Rozendaal iedereen. Bij veel andere (grotere) gemeenten is deze versplintering veel kleiner en worden de salariskosten op desbetreffend taakveld (voorheen; product) verantwoord. Hierdoor lijken de overheadkosten in Rozendaal naar verhouding veel hoger.

	Jaarrek. 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Kosten openbare werken	173.104	180.522	193.094	206.315	210.782	210.109
Kosten secretarie	932.720	976.305	987.175	977.184	987.299	998.053
Kosten gemeentehuis	43.813	53.613	44.388	44.037	43.702	44.002
Totale overheadskosten	1.149.037	1.210.440	1.224.657	1.227.536	1.241.783	1.252.164

De overheadkosten in Rozendaal bestaan voornamelijk uit:

- Personeelskosten
- Kosten van inhuur personeel
- ICT kosten
- Huisvestingskosten

Daarnaast is er sprake van een veelheid aan kleinere kosten zoals telecommunicatie, apparatuur, controlekosten, afschrijvingen, verzekeringen, belastingen, werkmaterieel e.d.

De toename van de kosten bij openbare werken wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van de afschrijvingen door de voorziene vervanging van het werkmaterieel in de buitendienst. Daarnaast spelen in 2017 de kosten van een ambtsjubileum een rol.

De kosten van secretarie nemen toe door de voorziene inhuur voor het eerste halfjaar van 2017 op de afdeling burgerzaken. Daarnaast speelt de toename van de afschrijvingslasten en de accountantskosten een rol.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van het jaar 2016 moet jaarlijks aangifte worden gedaan voor de vennootschapsbelasting. Na inventarisatie blijkt Rozendaal alleen voor de grondexploitatie Vpb-plichtig te zijn. In de begroting zijn de volgende cijfers opgenomen:

	Jaarrek. 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Vpb	N.v.t.	0	0	70.623	70.623	0

Overzicht dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

De dekkingsmiddelen bestaan voornamelijk uit de opbrengst OZB en de uitkering uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als rioolheffing en afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van specifieke uitkeringen in de programma's onder de baten verantwoord.

Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrek. 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
OZB *1)	349.689	361.740	366.401	370.065	373.766	381.503
Gemeentefonds *2)	2.507.002	2.413.239	2.220.354	2.229.178	2.259.324	2.213.324
Dividenden	0	0	0	0	0	0
Overige eigen middelen	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Totale algemene dekkingsmiddelen	2.856.691	2.774.979	2.586.755	2.599.243	2.633.090	2.594.827

Analyse

	2017	2016	Vershil
Saldo baten	2.586.755	2.774.979	188.224 nadelig

*** 1) OZB**

In de gemeente Rozendaal is sprake van tariefdifferentiatie binnen de OZB tussen woningen en niet-woningen. Zowel de tarieven voor woningen als die van niet-woningen stijgen conform de uitgangspunten met het inflatiepercentage (2017 1,0 %).

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De Financiële verhoudingswet (Fvw) regelt onder meer de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over de gemeenten. De algemene uitkering wordt verdeeld met behulp van maatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen, maar ook verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met binnen hun grenzen veel hoog gewaardeerd onroerend goed (zoals Rozendaal) ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast (voor woningen thans 0,1139 % van de waarde = € 1,13 per € 1.000 waarde). Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde OZB-tarief in Nederland en zal, naar aanleiding van de hertaxatieronde, met ingang van 2017 weer worden aangepast.

Het resulterende bedrag wordt gekort op de algemene uitkering van de gemeente. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, heeft overigens geen enkel effect op deze post.

* 2) Gemeentefonds

Aan de hand van de meest actuele circulaire is de uitkering uit het gemeentefonds berekend. In het gemeentefonds is een component opgenomen voor het sociaal domein. In totaal gaat het in 2017 om € 257.000 (2016 € 351.000); derhalve een afname van € 94.000.

Daarnaast laat de component algemene uitkering uit het gemeentefonds eveneens een daling zien ten bedrage van € 99.000, waardoor het totaal van de uitkering stevig daalt. In de jaren 2018 tot en met 2020 daalt de component voor het sociaal domein verder. Door een stijging van de component algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2018 wordt de daling van het totale gemeentefonds getemperd.

Saldo financieringsfunctie

De gemeente Rozendaal heeft geen leningen en derhalve ook geen rentelasten.

Onvoorzien

	Jaarrek. 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Onvoorzien	-10.343	50.000	0	0	0	0
Idem, ten behoeve van nadelige uitkomsten a.g.v. decentralisaties		62.885	0	0	0	0
Totale onvoorzien	-10.343	112.885	0	0	0	0

Door de invoering van de nieuwe administratieve voorschriften per 2017 (BBV) is het niet meer toegestaan een algemene post voor onvoorzien op te nemen. Onvoorzien is alleen mogelijk indien deze is toe te wijzen aan een bepaalde begrotingspost.

In de programma's worden niet opgenomen:

- Mutaties in reserves
- Saldo

Toelichting :

- * Mutaties reserves (*)

Hier worden de stortingen in en onttrekkingen uit de reserves verantwoord, zoals is bepaald in de BBV-voorschriften.

- * Saldo

Hier wordt het saldo van de gewone dienst verantwoord nadat er toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves zijn gedaan.

Bijbehorende taakvelden:

000.10 Mutaties reserves
000.11 Saldo
007.10 Algemene uitkering (batenkant)
006.10 Wet onroerende zaken (batenkant)

Inleiding paragrafen

De vanaf de begroting 2004 verplicht voorgeschreven paragrafen beogen een “dwarsdoorsnede” te geven van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen richten zich met name op de beleidscontouren van het beheersproces, dat niet direct extern gericht is (naar “buiten” of gericht op de burgers) maar waar veelal wel sprake is van een behoorlijke financiële betekenis, een grote politiek-bestuurlijke relevantie of waarin de randvoorwaarden vastliggen, die van belang zijn voor een goede uitvoering van de programma’s.

Door deze informatie te concentreren in specifieke paragrafen, is het mogelijk om sneller en beter inzicht en overzicht te krijgen in deze onderwerpen.

Hierdoor heeft de raad een extra instrument om beleidskaders vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te kunnen controleren.

De volgende paragrafen zijn door de rijksoverheid verplicht voorgeschreven:

Lokale heffingen	een overzicht van alle gemeentelijke heffingen
Weerstandvermogen	de risicoparagraaf
Onderhoud kapitaalgoederen	een samenvatting van de beheersplannen
Financiering	de voormalige treasuryparagraaf
Bedrijfsvoering	besturing en beheersing van de organisatie
Verbonden partijen	inzicht in de relaties met derden
Grondbeleid	hoofdlijnen van het grondbeleid

Waar mogelijk zijn paragrafen gebaseerd op het reeds vastgestelde beleid voor het betrokken terrein. Uiteraard is er een relatie tussen de programma’s en de paragrafen.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Lokale heffingen zijn inkomsten die verkregen worden op grond van publiekrechtelijke regels, voornamelijk belastingen en leges. De belangrijkste heffingen in Rozendaal zijn de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Hieronder wordt een beeld gegeven van de tarieven en de kwijtschelding.

Uitgangspunten:

- De tarieven voor rioolheffing worden conform het vastgestelde rioleringsplan bepaald.
- De tarieven voor rioolheffing moeten kostendekkend zijn
- De tarieven voor afvalstoffenheffing moeten kostendekkend zijn.
- De OZB wordt jaarlijks aangepast met het inflatiepercentage.

Rioolheffing

Uitgangspunt is een kostendekkend tarief. Dit tarief is een uitvloeisel van de in het rioleringsplan (vGRP) opgenomen kosten en investeringen.

Het tarief rioolheffing wordt vastgesteld aan de hand van het laatst vastgestelde vGRP.

De uitkomsten hiervan bepalen het rioolrecht voor de komende jaren.

Het tarief 2017 stijgt, op basis van het huidige vGRP, met € 4,-.

	2014	2015	2016	2017
Rioolheffing	205,-	208,-	212,-	216,-

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is een kostendekkend tarief. Voor 2017 zal dat inhouden dat het tarief zal stijgen met 1%.

	Tarief 2016	Tarief 2017	Mutatie in €	Mutatie in %
1 of 2 persoonshuishouden	208,00	210,00	2,00	1,0 %
3 of meerpersoonshuishouden	235,00	237,00	2,00	0,9 %

OZB

Uitgangspunt voor de tarieven OZB is toename met het inflatiepercentage.

Voor inflatie is voor 2017 een percentage van 1% meegenomen.

Het tarief wordt geheven over de jaarlijks vast te stellen WOZ-waarde.

	Tarief 2016	Tarief 2017	Mutatie in %
Ozb-eigenaar woningen	0,1054 %	0,1064%	1,0%
Ozb-eigenaar niet-woningen	0,1235 %	0,1247%	1,0%
Ozb-gebruiker niet-woningen	0,0995 %	0,1005%	1,0%

Deze tarieven worden overigens nog aangepast als gevolg van de hertaxatie per 1 januari 2017. Om echter toch een vergelijking te kunnen maken is bij deze tarieven uitgegaan van een gelijkblijvende WOZ-waarde.

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Dit is het geval als aan de voorwaarden voor kwijtschelding van de invorderingswet is voldaan.

Lastendruk

Door bovenstaande tariefswijzigingen zal de belastingdruk voor de inwoners van Rozendaal met circa 1,0 % toenemen. De tarieven voor OZB stijgen met 1%, de tarieven afvalstoffenheffing stijgen met 1% en het tarief rioolheffing stijgt met 2%.

Leges

Hieronder vallen bijvoorbeeld:

- producten van burgerzaken
- vergunningen
- grafrechten.

In principe worden alle tarieven aangepast met de inflatiecorrectie. Voor 2017 is dit percentage 1,0 %. Tevens wordt, indien mogelijk, aansluiting gezocht met de tarieven van buurgemeente Rheden.

Met betrekking tot burgerzaken zijn er voor o.a. de paspoorten en rijbewijzen door het Rijk maximum tarieven vastgesteld. Deze wijken derhalve af van de basisregel dat inflatiecorrectie wordt toegepast.

Kostendekkendheid tarieven

De nieuwe administratieve voorschriften (BBV) die gelden met ingang van deze begroting schrijven voor om in te gaan op de kostendekkendheid van de tarieven individueel en in totaal. Onderstaand een overzicht:

Tarief	Kosten inclusief overhead en toe te rekenen btw 2017	Opbrengsten 2017	Dekkingspercentage
Rijbewijzen/reisdocumenten	69.815	22.310	32,0 %
Huwelijken	28.891	22.500	77,9 %
APV-vergunningen	4.526	2.200	48,6 %
Reinigingsrecht	151.997	147.872	97,3 %
Rioolrecht	159.223	141.516	88,9 %
Grafleges/rechten	74.556	74.460	99,9 %
Omgevingsvergunning bouwen	66.229	39.255	59,3 %
Totaal	555.237	450.113	81,1%

Reeds eerder is op verzoek van de raad onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges. Hieruit kan worden geconcludeerd dat door de kleine schaal van Rozendaal een groot aantal leges niet kostendekkend is te krijgen. Dit geldt niet voor rioolrecht, reinigingsrecht en in mindere mate de grafleges/rechten en omgevingsvergunningen.

De toerekening van uren en overhead is gebaseerd op het tijdschrijven van de laatste 5 jaar. De financiële verordening zal moeten worden aangepast voor wat betreft het toerekenen van salariskosten en overhead.

Paragraaf 2 Weerstandvermogen

Onder het begrip weerstandvermogen verstaan wij het vermogen van onze gemeente om niet-structurele risico's op te kunnen vangen, teneinde onze gemeentelijke taken te kunnen voortzetten. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt aangegeven dat het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds:

- de weerstandscapaciteit

en anderzijds:

- alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd of verzekeringen zijn afgesloten

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve
- het vrij aanwendbare deel van de bestemmingsreserves
- de post onvoorzien
- de begrotingsruimte
- de onbenutte belastingcapaciteit
- stille reserves

Voor de raad is het weerstandvermogen van belang, want een sluitende begroting impliceert weliswaar dat er een evenwicht is tussen inkomsten en uitgaven, maar ook dat er eigenlijk geen ruimte is voor tegenvallers.

Het weerstandvermogen is ook van belang bij het bepalen van de financiële gezondheid van de gemeente. Er is geen duidelijk antwoord te geven op de vraag hoe groot het weerstandvermogen zou moeten zijn. Dit is sterk afhankelijk van het risicoprofiel en de eigenheid van de gemeente.

Vanuit het provinciaal bestuur zijn er ook geen directe normen te geven, zij het dat er wel op wordt toegezien dat de Algemene reserve aan een bepaalde minimale omvang moet voldoen. Er is repressief toezicht.

Beleid

De raad heeft de notitie reserves en voorzieningen in de vergadering van 31 mei 2016 vastgesteld.

Jaarlijks wordt bekeken of de reserves nog voldoende van omvang zijn. De voorzieningen voor wegenonderhoud en riolering worden eens in de 5 jaar opnieuw bekeken bij het actualiseren van de betreffende onderhoudsplannen. Het onderhoudsplan riolering is in 2014 geactualiseerd. Van het wegenplan is de financiële paragraaf geactualiseerd.

Deze aanpassingen in deze plannen zijn verwerkt in de begroting waarmee de risico's zijn afgedekt.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt / kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Daarbij onderscheiden we incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Met de incidentele weerstandscapaciteit bedoelen we vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen. Het gaat hier om de post onvoorzien, het vrij aanwendbare deel van de reserves en de stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit betreft middelen die we permanent in kunnen zetten om tegenvallers in de exploitatie op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaand beleid. Het gaat hier om de onbenutte belastingcapaciteit.

De weerstandscapaciteit van de gemeente Rozendaal wordt in de volgende tabel weergegeven. Onder de tabel wordt op elke post een toelichting gegeven.

Bedragen x € 1.000		
- OZB	263	
- Rioolrecht	0	
- Reinigingsrecht	0	
Onbenutte belastingcapaciteit	263	
Begrotingsruimte	0	
Onvoorzien	0	
Weerstandscapaciteit exploitatie		263
Weerstandscapaciteit vermogen		
Vrij aanwendbaar deel reserves		4.166
Stille reserves		2.436
Totale weerstandscapaciteit		6.865

TOELICHTING

Onbenutte belastingcapaciteit

Onder belastingcapaciteit verstaan we de ruimte die we hebben om de belastingen en heffingen te verhogen. Wat betreft de heffingen zijn we aan regels gebonden, de tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn. Het uitgangspunt voor het reinigingsrecht en het rioolrecht is in de gemeente Rozendaal 100% kostendekkendheid.

Met betrekking tot de OZB wordt door het ministerie van Binnenlandse Zaken de zogenaamde artikel-12-norm gehanteerd. Dit is het OZB-tarief dat een gemeente moet hanteren wil zij voor een eventuele artikel-12 uitkering in aanmerking komen.

Voor 2016 wordt door het ministerie een tarief van 0,1889% gehanteerd voor een eigenaar van een woning.

Begrotingsruimte

Dit betreft het eventuele begrotingsoverschot of tekort.

Onvoorzien

Dit betreft het totaal van de eventuele posten onvoorzien.

Vrij aanwendbare deel algemene reserve

Dit betreft het totaal van de algemene reserve.

Vrij aanwendbare deel bestemmingsreserves

Dit betreft het deel van de reserves waar niet direct een bestemming aan is gegeven.

Stille reserves

Dit betreffen eigendommen van de gemeente die lager staan gewaardeerd dan de waarde in het economisch verkeer (Voor de economische waarde van de gebouwen is uitgegaan van de vastgestelde WOZ-waarde). Te denken valt hier bijvoorbeeld aan gemeentegebouwen en stukken grond. Onderstaand een specificatie:

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2016 (x € 1.000)	Economische waarde (x € 1.000)	Stille reserve (x € 1.000)	
Kerklaan 1 en 3	1	1.489	1.488	
Dorpsschool	1	595	594	
Torckschool	0	120	120	
Werf	0	162	162	
Obligaties 7,5%	143	149,79%	72	
Totaal			2.436	

Risico's

Wij onderscheiden de volgende risicocategorieën:

- Financiële risico's
- Risico's op eigendommen
- Risico's die samenhangen met de interne bedrijfsvoering

Financiële risico's

- Algemene uitkering: De vooruitzichten voor de komende jaren zijn onzeker. De hoogte van de algemene uitkering is afhankelijk van de rijksuitgaven. Hoe deze rijksuitgaven zich ontwikkelen is afhankelijk van de staat van de economie en de rijksbegroting. De uitkering in het gemeentefonds voor het sociaal domein daalt de komende jaren.
- Open-eind regelingen: Dit zijn regelingen waarbij van te voren niet is in te schatten hoeveel gerechtigden een aanvraag doen. Evenmin is in te schatten hoe hoog de aanvragen zijn. Te denken valt hier aan de kosten inzake het sociaal domein, het leerlingenvervoer of de uitgaven voor voorzieningen voor mensen met een beperking en huishoudelijke verzorging (Wmo).
- Schatkistbankieren: De rijksoverheid verplicht lagere overheden tot schatkistbankieren. Dit houdt in dat alle overtollige middelen bij het rijk worden gestald. Hiervoor wordt een "marktconforme" rente vergoed. Die marktconforme rente is de rente die de staat moet betalen als het rijk geld aantrekt op de financiële markten. Deze rente is flink lager dan de rente die de gemeente Rozendaal genereerde met haar uitzettingen in het verleden. Pas bij een uitzetting van 9 jaar wordt rente ontvangen (stand september 2016). Bij het opstellen van de begroting is hier rekening mee gehouden. Overigens kan de rente voor het schatkistbankieren niet negatief worden. Doordat de rente ook voor langere termijn 0% is, is dit risico ook verwaarloosbaar geworden.
- De risico's met betrekking tot de projectontwikkelaar op De Del zijn zover mogelijk afgedekt met de garantstelling van een groot Nederlands bouwbedrijf.

Om dit resultaat te bereiken is met de projectontwikkelaar op De Del overeengekomen dat 2/3 deel van de bouwgrond sowieso wordt afgenomen door de projectontwikkelaar tegen een vooraf overeengekomen prijs vanaf het moment van het definitief worden van de bestemmingsplanherziening. Bovendien is een vaste rentevergoeding bedongen

vanaf één jaar na vaststelling bestemmingsplan over de nog niet verkochte bouwpercelen

- Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA): deze dienst voert de milieutaken voor de gemeente Rozendaal uit. Bij een eventueel nadelig jaarrekeningsaldo is het risico voor Rozendaal maximaal 2% van dat saldo.
- Presikhaaf : Hoofdstuk 14 van de GR bevat bepalingen omtrent opheffing van de GR. In geval van opheffing van de Regeling besluit het Algemeen Bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regels. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemende gemeenten om verantwoordelijkheid te nemen voor de financiële gevolgen van de opheffing, inclusief de gevolgen voor de Wsw-werknemers en het ambtelijk personeel. Een liquidatieplan dient door het AB, gehoord de gemeenteraden, te worden vastgesteld. Het behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Het is niet bekend om welke bedragen het mogelijkkerwijs zou kunnen gaan. De financiële gevolgen van een mogelijke opheffing voor Rozendaal zijn dus ook niet bekend. Zoals bekend, wordt de gemeentelijke bijdrage aan Presikhaaf bedrijven naar rato van inwonertal berekend, en het dus niet ondenkbaar dat dit ook bij een opheffing van de GR het geval zal zijn.

Risico's op eigendommen

- Voor zover mogelijk is de gemeente voldoende verzekerd tegen brand, diefstal, stormschade of verlies.
- Dorpsschool: Met de nieuwbouw van de Dorpsschool zal een aanzienlijke investering zijn gemoeid. In combinatie met de woningbouw locatie De Del wordt hier dekking voor gevonden.

Risico's die samenhangen met interne bedrijfsvoering

- Voor zover mogelijk zijn in een kleine organisatie als de onze de risico's verkleind door functiescheiding. Dit is overigens een punt waar de accountant jaarlijks naar kijkt.

Onderstaand een overzicht met bovenvermelde risico's. Getracht is om aan deze risico's bedragen te koppelen waardoor inzichtelijk wordt wat het financiële risico zal zijn in het beste geval (ondergrens) en in het slechtste geval (bovengrens). De risico's zijn uitgesplitst naar incidentele (éénmalige) en structurele (jaarlijks terugkerende) risico's.

Risico	Ondergrens risico Eenmalig	Bovengrens risico eenmalig	Ondergrens risico Structureel	Bovengrens risico Structureel
Algemene uitkering	-	-	- 200.000	100.000
Open-eind regelingen: Sociaal domein exclusief WMO (huishoudelijke hulp) en Leerlingenvervoer	0	p.m.	p.m. 0	p.m. 50.000
Dorpsschool (bouw)	900.000	1.000.000	-	-
Schatkistbankieren	-	-	0	0
Schades	0	10.000	-	-
Totaal	900.000	1.010.000	-200.000	170.000

Algemene uitkering: het risico op afwijkingen in het gemeentefonds zijn door de ervaringen met de budgetten in het sociaal domein verhoogd.

Het maximale eenmalige risico waarmee wij geconfronteerd kunnen worden is berekend op € 1.010.000. Indien alle berekende tegenvallers tegelijk komen kan dit worden opgevangen binnen de berekende weerstandscapaciteit. Indien de structurele kosten allemaal tegelijk tegenvallen, kan dit nog worden opgevangen binnen de beschikbare belastingcapaciteit.

	Risico's	Weerstandscapaciteit	Ratio
2016	3.210.000	6.868.000	2,1
2017	1.010.000	6.865.000	6,8

Conclusie

De risico's waar onze gemeente mee geconfronteerd kan worden zijn te overzien.

Wel is duidelijk dat de economische situatie ook vergroting van risico's met zich meebrengt. Te denken valt hier aan de onzekerheid omtrent de hoogte van de algemene uitkering en de kosten in het sociaal domein.

Een van de grotere risico's die benoemd is betreft de kosten omtrent het sociaal domein. Hoe de kosten zich de komende jaren gaan ontwikkelen zal in de loop van de tijd duidelijker worden. De budgetten voor het sociaal domein ontwikkelen zich op langere termijn negatief (opgenomen in de begroting).

Daar waar risico's zijn te kwantificeren dienen voorzieningen te worden getroffen om hen op te vangen. Daar waar dit nog niet kan, moet worden teruggevallen op de algemene reserve. De algemene reserve achten wij op zich ruim genoeg voor het opvangen van al hetgeen ons normaliter kan overkomen.

Financiële kengetallen

1A. Netto schuldquote

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A Vaste schulden (cf art 46 BBV)	0	0	0	0	0	0
B Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	642.977	400.000	625.000	625.000	625.000	625.000
C Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	8.709	25.000	25.000	10.000	10.000	10.000
D Financiële activa (cf. art 36 lid d, e en f)	1.368.903	1.300.000	1.435.994	1.489.844	1.543.744	1.597.694
E Uitzettingen < 1 jaar	4.866.054	4.800.000	4.733.936	7.160.834	8.819.539	9.470.596
F Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	55.836	150.000	60.800	60.800	60.800	60.800
G Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	353.461	450.000	470.000	470.000	470.000	470.000
H Totale baten (cf.art.17 lid c BBV excl mut.reserves)	5.773.408	6.456.557	6.413.628	5.604.035	4.838.524	3.298.874
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/h*100%	-104	-97	-94	-153	-212	-332

Onderstaande normering van dit kengetal is de normering die de Provincie Gelderland hanteert.

	Norm	Rozendaal
Categorie A	<90%	-97% -94% -153% -212% -332%
Categorie B	90-130%	
Categorie C	>130%	

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A Vaste schulden (cf art 46 BBV)	0	0	0	0	0	0
B Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	642.977	400.000	625.000	625.000	625.000	625.000
C Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	8.709	25.000	25.000	10.000	10.000	10.000
D Financieel activa (cf. art 36 lid d, e en f)	1.368.903	1.300.000	1.435.994	1.489.844	1.543.744	1.597.694
E Uitzettingen < 1 jaar	4.866.054	4.800.000	4.733.936	7.160.834	8.819.539	9.470.596
F Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	55.836	150.000	60.800	60.800	60.800	60.800
G Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	353.461	450.000	470.000	470.000	470.000	470.000
H Totale baten (cf.art.17 lid c BBV excl mut.reserves)	5.773.408	6.456.557	6.413.628	5.604.035	4.838.524	3.298.874
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/h*100%	-104	-97	-94	-153	-212	-332

Onderstaande normering van dit kengetal is de normering die de Provincie Gelderland hanteert.

	Norm	Rozendaal
Categorie A	<90%	-97% -94% -153% -212% -332%
Categorie B	90-130%	
Categorie C	>130%	

2. Solvabiliteitsratio

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	7.358.763	6.909.225	6.658.775	6.397.615	6.057.430	6.036.581
B Balanstotaal	9.152.454	8.700.000	8.133.089	7.967.189	7.717.444	7.710.220
Solvabiliteit (A/B) x 100%	80	79	82	80	78	78

Onderstaande normering van dit kengetal is de normering die de Provincie Gelderland hanteert.

	Norm	Rozendaal
Categorie A	>50%	79% 82% 80% 78% 78%
Categorie B	20-50%	
Categorie C	<20%	

3. Kengetal grondexploitatie

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0	0	0	0
B Bouwgronden in exploitatie	2.158.240	3.633.240	733.240	-1.948.863	-3.865.300	-5.039.781
C Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	4.427.866	6.456.557	6.413.628	5.604.035	4.838.524	3.298.874
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	49%	56%	11%	-35%	-80%	-153%

Onderstaande normering van dit kengetal is de normering die de Provincie Gelderland hanteert.

	Norm	Rozendaal
Categorie A	< 20%	56% 11% -35% -80% -153%
Categorie B	20-35%	
Categorie C	>35%	

4. Structurele exploitatieruimte

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A Structurele lasten	4.223.475	3.508.383	3.445.270	3.521.394	3.528.088	3.487.585
B Structurele baten	4.118.966	3.563.971	3.310.435	3.400.217	3.334.082	3.298.874
C Totale structurele toevoegingen aan reserves	20.586	51.149	56.737	49.967	42.907	42.907
D Totale structurele onttrekkingen aan reserves	40.673	89.575	60.242	67.328	69.372	75.421
E Totaal baten	4.427.866	6.456.557	6.413.628	5.604.035	4.838.524	3.298.874
Struct. exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E) x 100%	-1,9%	1,5%	-2,0%	-1,9%	-3,5%	-4,7%

Onderstaande normering van dit kengetal is de normering die de Provincie Gelderland hanteert.

	Norm	Rozendaal
Categorie A	Begroting en meerja	>0% 1,5%
Categorie B	Begroting of meerjar	>0%
Categorie C	Begroting en meerja	< 0% -2,0% -1,9% -3,5% -4,7%

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshui	Rekening	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
A	OZB lsten voor een gezin bij gemidd. WOZ-waarde	476	490	494	499	504	509
B	Rioolheff. voor een gezin bij gemidd. WOZ-waarde	208	212	216	220	224	228
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	235	235	237	239	241	243
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	919	937	947	958	969	980
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin	697	711	725	739	753	767
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F* 100%)	131,9%	131,8%	130,6%	129,6%	128,7%	127,8%
<i>Voor de gemiddelde woonlasten landelijk zijn wij uitgegaan van een lastenstijging van 2% per jaar.</i>							

Onderstaande normering van dit kengetal is de normering die de Provincie Gelderland hanteert.

	Norm	Rozendaal				
Categorie A	<95%					
Categorie B	95-105%					
Categorie C	>105%	131,8%	130,6%	129,6%	128,7%	127,8%

Conclusie

De gemeente Rozendaal scoort op 4 van de 6 kengetallen de beste categorie (A).

Kengetal 4 structurele exploitatieruimte en kengetal 5 belastingcapaciteit vallen in de slechtste categorie.

Zoals vorig jaar aangegeven valt het kengetal voor de belastingcapaciteit slecht uit door de hoge woningwaarde.

Het kengetal voor structurele exploitatieruimte valt slechter uit doordat het budget in het sociaal domein daalt van ongeveer € 400.000 in 2015 naar € 200.000 in 2020

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Rozendaal beslaat een oppervlakte van 2.795 hectare. Hier wonen, werken en recreëren mensen waarvoor veel kapitaalgoederen nodig zijn. Voorbeelden hiervan zijn: wegen, riolering, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van deze kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor de jaarlijkse lasten.

Het beleid ten aanzien van het onderhoud aan kapitaalgoederen is opgenomen in de volgende plannen:

- Onderhoudsplan wegen (2003) / Wegenplan 2006-2016 (financiële paragraaf is in 2011 geactualiseerd)
- Onderhoudsplan riolering (vGRP 2014 t/m 2019).
- Inventarisatie onderhoudskosten gemeentebouwen
- Gemeentelijk Groenplan 2015 - 2020

Wegbeheer

In 2015 is in opdracht van de gemeente een Wegbeheerplan opgesteld. Uit het beheerplan blijkt dat we voldoen aan het door het CROW toegepaste onderhoudsniveau. Er is sprake van een lichte vorm van achterstallig onderhoud, maar deze leidt niet tot het niveau van slecht beheerschap.

Aan de hand van de geactualiseerde cijfers is een berekening gemaakt voor de toekomstige lasten. De hieruit voortvloeiende lasten zijn verwerkt in de begroting.

De reserve wegen is van voldoende omvang om de komende jaren de benodigde investeringen te kunnen doen. Uit de inventarisatie blijkt dat de komende jaren de volgende investeringen nodig zijn:

	2017	2018	2019	2019
De Genestetlaan		85.000		
D'Outreestraat	23.000			
Beekhuizenseweg	50.000			
Jachtlaan			18.000	
Sch.Leermolenstraat			23.000	
Vossenberglaan (deel)				25.000
De Moestuin				25.000

Riolering

In de raadsvergadering van 28 oktober 2014 is het vGRP (verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan) vastgesteld. Dit plan is de uitvoering van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsplan moet hebben. In dit plan zijn de normen bepaald voor de kwaliteit van het onderhoud en milieu. In dit plan wordt aangegeven welke investeringen er jaarlijks nodig zijn om aan de gestelde voorwaarden uit het plan te voldoen.

Het eerste grootschalige onderhoud is voorzien in 2020.

	2016	2017	2018	2019
Eerste investering is voor 2020 voorzien				

Gemeentebouwen

De kosten van het onderhoud aan gemeentebouwen worden jaarlijks in de begroting opgenomen. Er is geen vastgesteld meerjarig onderhoudsplan gebouwen. Dit onderhoudsplan is afgeschaft bij het opstellen van de begroting 2015. Wel is een inventarisatie gemaakt als grondslag voor de opgenomen budgetten.

Groenplan

In 2015 is het gemeentelijk Groenplan 2015 – 2020 vastgesteld. In dit plan is voor de lange termijn aangegeven waar het openbaar groen verbeterd of aangepast kan worden. Tevens wordt in het Groenplan beschreven hoe Rozendaal met het openbaar groen om wil gaan.

Paragraaf 4 Financiering

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Het beleid van de gemeente Rozendaal met betrekking tot de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut zoals is vastgesteld door de raad.

Rentebeleid

Door de invoering van het verplichte schatkistbankieren is er weinig meer mogelijk om rente-inkomsten te genereren. De rente-vergoedingen van het stallen van geld bij de schatkist zijn voor de korte en middellange termijn 0%. Dit loopt bij een termijn van 9 jaar op naar 0,03% (stand september 2016). Bij het (verplicht) uitzetten van gelden bij de schatkist gelden lagere percentages dan bij de reguliere banken. Vanwege de lage rentevergoedingen en de toekomstige investeringen wordt voorlopig geen geld voor langere tijd weggezet.

Risicobeheer

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen (Wet fido) is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Deze normen beperken hiermee de financiële risico's. Voor de gemeente Rozendaal is dit risico niet aanwezig, aangezien Rozendaal thans geen leningen heeft.

Het niveau van korte geldleningen (kasgeldlimiet) is gelimiteerd tot 8,5% van het totaal van de begroting. Dit betekent dat wij voor maximaal € 569.000 kunnen financieren met een kasgeldlening (Dit komt in de praktijk niet voor).

De renterisiconorm is een kwantitatieve norm op basis van de Wet Fido ter bevordering van een goede spreiding in de renteaanpassingmomenten van de langlopende leningen (1 jaar of langer). De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Bij investeringen wordt zeer kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen teneinde te voorkomen dat Rozendaal leningen aan moet gaan. Indien mogelijk wordt ook geschoven met investeringen in de tijd.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Algemeen

De bedrijfsvoering heeft betrekking op de totale gemeentelijke organisatie, zowel de ambtelijke als de bestuurlijke. De burger verwacht van de gemeente dat de gemeenschapsgelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat de gemeente een betrouwbare partner voor de burger is. In Rozendaal is de aandacht voor het functioneren van de gemeentelijke overheid bijzonder groot. Niet voor niets wordt het gemeentebestuur gevormd uit louter plaatselijke partijen.

Er zijn omvangrijke middelen gemoeid met de gemeentelijke bedrijfsvoering. Zowel voor de gemeenteraad als voor de burger is transparantie en inzicht in deze kosten dan ook van belang.

Personeel

Om als zelfstandige gemeente te kunnen functioneren is het van belang dat de kwaliteit van het ambtelijk apparaat gewaarborgd blijft. Een goede dienstverlening aan de inwoners van Rozendaal staat voorop en er dient voor gezorgd te worden dat procedures goed en zorgvuldig verlopen.

Op 1 september 2016 bestaat de personeelsformatie die in dienst is van de gemeente Rozendaal uit 11 formatie-eenheden (fte's). Er is één vacature op het bureau Burgerzaken. Deze wordt vooralsnog ingevuld door een tijdelijke urenuitbreiding van een medewerkster en door inhuur.

Er is een medewerker ingehuurd voor gemiddeld 16 uur per week voor de taken op het gebied van bouwen en wonen, milieu en monumenten (kosten opgenomen in de begroting). Deze fungeert tevens voor 16 uur per week als projectleider voor het bestemmingsplan De Del (kosten opgenomen in de grondexploitatie).

Verder wordt voor enkele dagen per maand personele capaciteit ingehuurd ten behoeve van de taakvelden belastingen, Wet WOZ en archief.

Een medewerker van het SW-bedrijf Presikhaaf is het gehele jaar werkzaam in de buitendienst.

Sinds september 2014 is een projectleider voor het project nieuwbouw Dorpsschool ingehuurd.

Ons college beziet doorlopend of er efficiencyverbeteringen mogelijk zijn ten aanzien van de ambtelijke organisatie.

In 2016 heeft BMC Advies een Quicksan van de ambtelijke organisatie uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat alvorens vastgesteld kan worden welke organisatie een toekomstbestendige gemeente Rozendaal nodig heeft een organisatiestrategie en -doelstelling moeten worden opgesteld aan de hand van de bestuurlijke ambities. Daarop kan een plan voor de organisatieontwikkeling worden opgesteld. Het ligt in het voornemen van het college dit in 2017 gereed te hebben.

De financiële functie

Voor de financiële functie van de gemeente zijn drie verordeningen van belang, te weten:

- * de financiële verordening, voorgeschreven in artikel 212 Gemeentewet;
- * de controleverordening, voorgeschreven in artikel 213 Gemeentewet en
- * de verordening betreffende doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken, voorgeschreven in artikel 213a Gemeentewet.

Voor de periode t/m de jaarrekening 2018 is in 2016 het bureau Stolwijk Kelderman Accountants aangewezen als gemeentelijke accountant.

Automatisering

De zorg voor een goede informatievoorziening is een vitaal onderdeel binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering, waarbij automatisering van wezenlijk belang is. Aanschaffingen op het gebied van automatisering vinden plaats uit de vervangingsreserve gemeentehuis.

Betreffende de ontwikkelingen op het gebied van automatisering is in 2014 een zogenaamde roadmap opgesteld door een extern adviesbureau, die ieder jaar geactualiseerd wordt.

Daardoor is inzichtelijk welke nieuwe ontwikkelingen op dit gebied in de toekomst vereist worden, waar door de gemeentelijke organisatie tijdig op ingespeeld wordt.

Op korte termijn komen er verplichtingen die invloed hebben op de automatisering betreffende:

- BIG Baseline Informatiebeveiliging gemeente
- Wet bescherming persoonsgegevens
- Wet meldplicht datalekken
- Europese Algemene Verordening gegevensverwerking (AVG)
- Aansluiting op DROP (elektronische bekendmaking en publicatie van regelgeving)

De financiële uitkomsten van de roadmap worden verwerkt in de begroting. In de begroting 2017 zijn voor een bedrag van afgerond € 123.000 de uitgaven ten behoeve van ICT geraamd onder de post Overhead/automatisering.

De gemeente Rozendaal besteedt een aantal werkzaamheden op het gebied van automatisering uit aan de gemeente Rheden. Rheden is in 2016 een samenwerking aangegaan met de gemeenten Arnhem en Renkum, o.a. op het gebied van ICT. De gemeente Rheden blijft binnen die samenwerking de door Rozendaal uitbestede taken behartigen.

Huisvesting

De huisvesting voor het gemeentelijk personeel is goed. Alle personeelsleden hebben een werkplek van voldoende afmetingen. Qua vergaderruimten is het gemeentehuis niet ruim bedeed.

Binnen de gemeente wordt op de juiste wijze aandacht geschonken aan ARBO-voorzieningen. Zo nodig vinden er werkplekonderzoeken plaats. In 2017 worden op het gebied van de ARBO geen investeringen verwacht.

Een deel van het gemeentehuis is langjarig verhuurd aan “t Regthuys”.

Communicatie

De belangrijkste communicatiebron voor het contact met de Rozendaalse burger is het tweewekelijkse huis-aan-huisblad “In de Roos”.

Er wordt op rijksniveau steeds vaker voorgeschreven bekendmakingen op elektronische wijze te laten plaatsvinden. Daar voldoet Rozendaal aan maar alle bekendmakingen, zoals op het gebied van verordeningen en ruimtelijke ordening, worden tevens geplaatst in het blad In de Roos.

Op het gebied van de digitale communicatie is de gemeentelijke website het belangrijkste instrument. De website is in 2016 vernieuwd.

De gemeente geeft actief vorm aan inspraak. Te verwachten valt dat er in 2017 wederom voorlichtings- en/of inspraakbijeenkomsten belegd zullen worden in verband met de bouw van de nieuwe Dorpsschool.

Over onderwerpen die van belang zijn voor de gemeente Rozendaal worden twitterberichten verzonden. Deze berichten zijn aanvullend op de berichten in In de Roos of op de website. Er wordt daarmee een andere groep belangstellenden bereikt dan met berichten in de In de Roos of op de website en de berichten hebben het voordeel dat ze zeer actueel kunnen zijn.

WOB-verzoeken

Sinds 2012 worden gemeenten in Nederland overspoeld met verzoeken in het kader van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). Door de Wet dwangsom en beroep kan een dwangsom verbeurd worden bij niet tijdig beslissen. Er is sprake van een tendens van verzoekers die geen direct belang hebben maar die klaarblijkelijk hopen op een fout/termijnoverschrijding waardoor zij een dwangsom kunnen incasseren. Dit legt een onevenredige druk op de ambtelijke organisatie van alle gemeenten. Ook Rozendaal ontkomt daar niet aan. Naar verwachting zal aan het eind van 2016 een wetswijziging in werking treden waardoor de Wet dwangsom van de Wob wordt losgekoppeld. Dit zal naar verwachting de stroom oneigenlijke Wob-verzoeken laten afnemen

Integriteit

In de gedragscode voor ambtenaren die het college op grond van de Ambtenarenwet heeft opgesteld zijn enkele bepalingen opgenomen die betrekking hebben op integriteit. Er is eveneens een gedragscode voor de bestuurders van de gemeente (een voor raadsleden en een voor de burgemeester en de wethouders) vastgesteld. De verplichting daartoe is opgenomen in de Gemeentewet.

In de wet is bepaald dat het college over het gevoerde integriteitbeleid jaarlijks verantwoording dient af te leggen aan de gemeenteraad.

In Rozendaal gebeurt dat in deze paragraaf Bedrijfsvoering die in de programmabegroting en -jaarrekening is opgenomen.

Aan het integriteitsbeleid voor de ambtenaren wordt aandacht geschonken bij de jaarlijkse functioneringsgesprekken. In een kleine gemeenschap als Rozendaal is integriteit voor zowel bestuurders als medewerkers essentieel.

Op het gebied van integriteit hebben zich de laatste jaren overigens geen problemen of vraagstukken voorgedaan. Behalve de gedragscode voor de ambtenaren heeft Rozendaal al sinds 2002 een zogenaamde klokkenluidersregeling. Daarin is bepaald dat ambtenaren (desgewenst anoniem) misstanden kunnen melden. Van deze klokkenluidersregeling is in Rozendaal tot nu toe geen gebruik gemaakt.

Op het gebied van integriteit worden in 2017 geen wijzigingen verwacht.

Proces- en taakbeschrijvingen

Voor een groot aantal processen zijn procesbeschrijvingen vereist. Deze zijn opgenomen in het rapport Administratieve Organisatie. Voorts zijn in het kader van de functiebeschrijvingen globale taakbeschrijvingen opgesteld. Op tal van terreinen wordt de gemeente onderworpen aan controles en audits. Daaruit blijkt doorgaans dat Rozendaal de zaken goed op orde heeft. De verplichte driejaarlijkse GBA-audit is vervangen door een jaarlijkse zelfevaluatie. Zie programma 7 Burgerzaken.

De handhaving van allerlei wet- en regelgeving met name op het gebied van brandveiligheid, bouw- en woningzucht en milieu wordt frequent geïnspecteerd. De milieuhandhaving en controle wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst regio Arnhem.

Op het gebied van sociale zaken bestaat het instrument van de single-audit. De accountantscontrole ziet toe op de doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen. Daarnaast zijn er voor meerdere terreinen beveiligingsplannen opgesteld (o.a. voor

burgerzaken en de informatie-uitwisseling). In 2017 zal een informatiebeveiligingsplan voor de hele gemeentelijke organisatie worden opgesteld.
Uiteraard worden alle protocollen en procesbeschrijvingen up to date gehouden.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

De vormen waarin de overheid haar belangen samen met andere partijen kan behartigen zijn divers. We kennen de overheid zelf als uitvoerend orgaan en we kennen allerlei vormen van aan- en uitbestedingen en participaties. Dit laatste krijgt gestalte in publiekrechtelijke en privaatrechtelijke vorm. Meestal gaat het daarbij om zogenaamde verbonden partijen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording definieert een verbonden partij als een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Aan beide voorwaarden moet tegelijkertijd worden voldaan.

Deze definitie houdt in dat participaties in NV's, BV's, VOF's, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen verbonden partijen zijn.

Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt.

Rol en invloed van de individuele gemeente bij verbonden partijen

Verbonden partijen voeren gemeentelijke taken uit. Het is de taak van het college om zicht te houden en te sturen op de taakuitvoering bij de verbonden partijen.

De raad controleert of de verbonden partij de gemeentelijke taak conform de gestelde kaders uitvoert en of het college dit bewaakt en, zo nodig, bijstuurt.

De wijze waarop en de mate waarin door het college invloed kan worden uitgeoefend op het (financieel) beleid en beheer van een verbonden partij is overigens beperkt. Een individuele gemeente heeft in het algemeen bestuur immers in de regel een minderheidsstem en is hiermee verbonden aan de 'meerderheid van stemmen' in het algemeen bestuur.

Rozendaal heeft in 2017 banden met 10 verbonden partijen; 7 publiekrechtelijke en 3 privaatrechtelijke, te weten:

- * Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen
- * Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
- * Werkvoorziening Midden Gelderland
- * Gelders Archief
- * Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)
- * Gemeenschappelijke regeling onderwijszaken
- * Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer
- * Leisurelands (voorheen RGV Holding)
- * Vereniging Nederlandse Gemeenten
- * Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen

Nieuwe ontwikkeling op dit gebied

Het ligt in de bedoeling dat per 1 januari 2017 een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland gaat starten, waarbinnen 12 gemeenten uit de regio Centraal Gelderland jeugdzorg gezamenlijk gaan inkopen volgens het Interactief Aankoopstelsel (I.A.S.). Wellicht worden later andere modules toegevoegd waaronder wordt gedacht aan het werkgeversservicepunt.

Gemeenschappelijke regelingen

Deelname in een gemeenschappelijke regeling gebeurt in de gevallen waarin de gemeente, taken waar zij verantwoordelijk voor is, niet anders dan in samenwerking met anderen kan uitvoeren. De Wet gemeenschappelijke regelingen regelt deze samenwerkingsvorm. Het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt meestal gevormd door een afvaardiging van de deelnemers en de besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. Met deze constructie wordt een stuk autonomie overgedragen aan de regeling.

De door de gemeente aangewezen vertegenwoordigers in de besturen informeren college en raad over relevante ontwikkelingen.

De betreffende organen leggen hun begroting, rekening en andere beleidsplannen voor aan de gemeente.

Op grond van de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) presenteren wij onderstaand de informatie over de verbonden partijen:

Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Programma	Programma 10 Bestuursorganen intern en extern		
Financiële bijdrage	€ 1,50 per inwoner in het jaar 2017 (inclusief deelname in de Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen)		
Risico	Indien bij een jaarrekening een tekort ontstaat, passen de deelnemende gemeenten het tekort bij (op basis van inwonertal)		
Financieel belang	Bij liquidatie zal Rozendaal een bijdrage moeten leveren		
Bestuurlijk belang	De burgemeester is lid van het gemeenschappelijk orgaan		
Financiële gegevens	1-1-2015		31-12-2015
Stadsregio in liquidatie	Eigen vermogen € 2.601.800	Eigen vermogen	€ 4.422.493
	Vreemd vermogen € 149.524.146	Vreemd vermogen	€ 3.186.372
		Resultaat 2015	€ 3.148.000

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Programma	Programma 1 Openbare orde en veiligheid en Programma 4 Zorg en Welzijn		
Ontwikkelingen			
Financiële bijdrage	€ 75.501 per jaar (brandweer) en € 19.696 (volksgezondheid)		
Risico	Op basis van inwoneraantal dragen wij bij aan de kosten.		
Financieel belang	-		
Bestuurlijk belang	De burgemeester en de wethouder sociaal domein zijn lid van het algemeen bestuur		
Financiële gegevens	1-1-2015		31-12-2015
	Eigen vermogen € 6.422.000	Eigen vermogen	€ 7.319.000
	Vreemd vermogen € 40.118.000	Vreemd vermogen	€ 43.316.000
		Resultaat 2015	€ 4.408.000

Werkvoorziening Midden Gelderland (Presikhaaf bedrijven)																	
Vestigingsplaats	Arnhem																
Programma	Programma 4 Zorg en Welzijn																
Ontwikkelingen	Besloten is tot een modulair afbouwen van het werkvoorzieningsschap. Presikhaaf houdt in zijn huidige vorm naar verwachting in 2020 op te bestaan. De uitwerking van de toekomstvisie zal in 2017 zijn beslag krijgen.																
Financiële bijdrage	€ 48.071 per jaar (gelijk aan rijksbijdrage)																
Risico	De kosten van de omvorming van Presikhaaf Bederijven worden voor Rozendaal geraamd op € 2.000 à € 3.000 per jaar, bovenop de reguliere financiële bijdrage voor SW-werknemers.																
Financieel belang	Naar rato van aantal WSW-ers betaalt Rozendaal mee aan tekorten																
Bestuurlijk belang	De wethouder sociaal domein is lid van het algemeen bestuur																
Financiële gegevens	<table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">1-1-2015</th> <th></th> <th style="text-align: right;">31-12-2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 36.118.000</td> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 35.067.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Resultaat 2015</td> <td style="text-align: right;">€ -/- 14.605.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2015		31-12-2015	Eigen vermogen	€ 0	Eigen vermogen	€ 0	Vreemd vermogen	€ 36.118.000	Vreemd vermogen	€ 35.067.000			Resultaat 2015	€ -/- 14.605.000
	1-1-2015		31-12-2015														
Eigen vermogen	€ 0	Eigen vermogen	€ 0														
Vreemd vermogen	€ 36.118.000	Vreemd vermogen	€ 35.067.000														
		Resultaat 2015	€ -/- 14.605.000														

Gelders Archief																	
Vestigingsplaats	Arnhem																
Programma	Programma 6 Financieel beleid																
Ontwikkelingen																	
Financiële bijdrage	€ 4.101 per jaar																
Risico	Na de reorganisaties draait het Gelders Archief met een positief resultaat. Dit heeft er toe geleid dat er een eigen vermogen is opgebouwd																
Financieel belang	Bij liquidatie zal Rozendaal hier haar bijdrage aan moeten leveren																
Bestuurlijk belang	Namens Rheden/Renkum en Rozendaal is de burgemeester van Renkum lid van het algemeen en dagelijks bestuur.																
Financiële gegevens	<table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">1-1-2015</th> <th></th> <th style="text-align: right;">31-12-2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 364.000</td> <td>Eigen vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 229.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 21.897.000</td> <td>Vreemd vermogen</td> <td style="text-align: right;">€ 21.301.000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Resultaat 2015</td> <td style="text-align: right;">€ -135.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2015		31-12-2015	Eigen vermogen	€ 364.000	Eigen vermogen	€ 229.000	Vreemd vermogen	€ 21.897.000	Vreemd vermogen	€ 21.301.000			Resultaat 2015	€ -135.000
	1-1-2015		31-12-2015														
Eigen vermogen	€ 364.000	Eigen vermogen	€ 229.000														
Vreemd vermogen	€ 21.897.000	Vreemd vermogen	€ 21.301.000														
		Resultaat 2015	€ -135.000														

Gemeenschappelijke regeling onderwijszaken (GRO)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 3 Onderwijs	
Ontwikkelingen	N.v.t.	
Financiële bijdrage	€ 103 per jaar	
Risico	N.v.t.	
Financieel belang	N.v.t.	
Bestuurlijk belang	Eén lid gemeenschappelijk orgaan, 1 dagelijks bestuur namens Renkum, Rheden en Rozendaal.	
Financiële gegevens	Deze organisatie wordt bekostigd door de deelnemende gemeenten	Begrotingstotaal 2016 € 2.091.084

Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Programma	Programma 9 Ruimtelijke ordening, bouwzaken en grondbeleid		
Ontwikkelingen	Deze omgevingsdienst is per 1 april 2013 van start gegaan		
Financiële bijdrage	Basistaken worden uitgevoerd tegen uurtarief op basis van jaarlijks te sluiten overeenkomsten		
Risico	De eerste jaren draait de ODRA op inputfinanciering		
Financieel belang	N.v.t.		
Bestuurlijk belang	Eén lid algemeen bestuur uit Rozendaal. Eén lid dagelijks bestuur (wethouder Renkum) namens Doesburg, Renkum, Rheden en Rozendaal		
Financiële gegevens	1-1-2015	31-12-2015	
	Eigen vermogen € 1.405.000	Eigen vermogen € 2.003.000	
	Vreemd vermogen € 3.698.000	Vreemd vermogen € 3.603.000	
		Resultaat 2014 € 519.000	

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 3 onderwijs en programma 4 sociaal domein	
Ontwikkelingen	Geen. De organisatie is in 2016 gestart	
Financiële bijdrage	€ 5.000,- per jaar voor de bedrijfsvoeringsorganisatie DRAN (plus de vervoerskosten)	
Risico	Geen	
Financieel belang	Door gezamenlijke sturing en beheersing van de uitvoeringstaken wordt getracht efficiency te bereiken	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het bestuur (portefeuillehouder verkeer & vervoer)	
Financiële gegevens	Geen gegevens beschikbaar	

Privaatrechtelijk verbonden partijen:

Leisurelands (voorheen RGV)			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Programma	Programma 8 Recreatie		
Ontwikkelingen	Geen		
Financiële bijdrage	N.v.t.		
Risico	N.v.t.		
Financieel belang	De gemeente heeft 308 aandelen à € 1,- in het kapitaal van de vennootschap		
Bestuurlijk belang	Geen, Rozendaal wordt vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door de portefeuillehouder		
Financiële gegevens	1-1-2015	31-12-2015	
	Eigen vermogen € 52.373.000	Eigen vermogen € 55.004.000	
	Vreemd vermogen € 20.154.000	Vreemd vermogen € 20.958.000	
		Resultaat 2015 € 2.621.000	

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Programma	Programma 10 Bestuursorganen intern en extern		
Ontwikkelingen	Geen		
Financiële bijdrage	€ 3.090		
Risico	N.v.t.		
Financieel belang	N.v.t.		
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap		
Financiële gegevens	1-1-2015	31-12-2015	
	Eigen vermogen € 64.400.000	Eigen vermogen € 63.600.000	
	Vreemd vermogen € 67.100.000	Vreemd vermogen € 79.300.000	
		Resultaat 2015 € 949.000	

Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 10 Bestuursorganen intern en extern
Ontwikkelingen	De stichting is in de tweede helft van 2015 gestart
Financiële bijdrage	€ 1,50 per inwoner in 2016 (inclusief de bijdrage voor het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen). De gemeente heeft een bijdrage ad € 1,- per inwoner per jaar gedurende 5 jaar gegarandeerd (t/m 2020)
Risico	N.v.t.
Financieel belang	Geen
Bestuurlijk belang	Geen, de samenwerkende gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen wijzen één lid aan in de geleding overheden.
Financiële gegevens	Er zijn geen gegevens van voorgaande jaren aangezien dit een nieuwe organisatie betreft

Paragraaf 7 Grondbeleid

Nadat het projectgebied De Del in 2016 bouwrijp is gemaakt is gestarte met de gronduitgifte. De verkoop van de projectwoningen loopt sneller dan gepland en de gemeentelijke kavels lopen ongeveer gelijk met de planning. Hierdoor ontvangt de gemeente minder rente inkomsten maar beschikt de gemeente wel over meer liquide middelen dan begroot. Voor het project de Del is in 2013 een grondexploitatie geopend. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd en is in dat kader in april 2016 door de uw raad vastgesteld. De gemeenteraad heeft aangegeven de opbrengst van deze ontwikkeling in te zetten voor de voorgenomen nieuwbouw van de Dorpsschool aan de Bremlaan.

Uw raad heeft de locatie Bremlaan/Kapellenberglaan als locatie voor de nieuwe Dorpsschool aangewezen. Er is overeenstemming met de eigenaar van deze kavel over de aankoop. Met de planvorming voor deze locatie is in 2014 begonnen. In september 2016 is de (gecoördineerde) bestemmingsplanprocedure voor de realisatie van het project (nieuwbouw school en aanpassen verkeersveilige oversteek) gestart.

BIJLAGEN

Overzicht programma's en taakvelden

Programma	Producten	
1 Openbare orde en veiligheid	110.10 110.11 120.10	Brandweer Rampenbestrijding/BHV Openbare orde en veiligheid
2 Verkeer en vervoer	210.10 210.11 210.12	Wegen Openbare verlichting Gladheidsbestrijding
3 Onderwijs	410.10 410.20 420.10 430.10 432.10	Openbaar onderwijs Overige voorzieningen openbaar onderwijs Onderwijshuisvesting Gemeenschappelijke voorzieningen onderwijs Volwasseneneducatie
4 Sociaal domein	530.10 610.10 611.10 630.10 640.10 650.10 660.10 682.10 714.10	Kunst en cultuur Kinderopvang Vreemdelingen Wet werk en bijstand en bijzondere bijstand Sociale werkvoorziening Re-integratie en participatievoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) Jeugdwet Gezondheidszorg
5 Afvalverwerking, riool en milieu	722.10 731.10 743.10 743.11	Riolering Huishoudelijk- en restafval Milieubeheer Ongediertebestrijding
6 Financieel beleid	000.09 004.10 005.10 006.10	Vennootschapsbelasting Overhead Treasury Wet onroerende zaken (WOZ)
7 Burgerzaken	002.10 002.11 002.12 002.13 002.14 004.20 754.10	Bevolking en burgerlijke stand Rijbewijzen en reisdocumenten GBA Verkiezingen Huwelijken Voorlichting Algemene begraafplaats
8 Recreatie	511.10 551.10 570.10 570.11 570.12	Groene sportvelden en terreinen Bescherming monumenten Openbaar groen en openluchtrecreatie Toerisme, recreatie en VVV Beheer en onderhoud recreatievoorzieningen

9 Ruimtelijke ordening, bouwzaken en grondbeleid	003.10 003.13 810.10 822.10 830.10	Beheer en onderhoud gebouwen Beheer Torckschool Ruimtelijke ordening Bouw-, woning- en welstandstoezicht Grondbeleid en grondexploitaties
10 Bestuursorganen intern en extern	001.10 001.11 001.50 004.00 004.30	Bestuursorgaan raad Bestuursorgaan college Bestuurlijke samenwerking Bestuursondersteuning Representatie

RECAPITULATIESTAAT

Programma	Begroting 2017			Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Openbare orde en veiligheid	1.700	88.785	-87.085	1.700	89.635	-87.935	1.700	90.495	-88.795	1.700	91.360	-89.660
2. Verkeer en vervoer	0	95.914	-95.914	0	97.020	-97.020	0	102.335	-102.335	0	106.404	-106.404
3. Onderwijs	19.700	488.735	-469.035	9.950	464.449	-454.499	0	436.150	-436.150	0	442.049	-442.049
4. Sociaal domein	87.500	762.026	-674.526	103.000	767.496	-664.496	128.500	772.976	-644.476	129.000	778.501	-649.501
5. Afvalverwerking, riool en milieu	289.388	258.150	31.238	293.630	260.909	32.721	297.944	264.892	33.052	302.330	271.758	30.572
6. Financieel beleid	114.821	7.400	107.421	83.125	7.475	75.650	70.188	7.550	62.638	70.188	7.625	62.563
7. Burgerzaken	123.070	57.764	65.306	121.604	51.266	70.338	114.230	51.494	62.736	111.919	43.076	68.843
8. Recreatie	500	95.470	-94.970	500	96.390	-95.890	500	97.320	-96.820	500	98.265	-97.765
9. RO, bouwzaken, en grondbeleid	3.164.604	3.150.123	14.481	2.365.443	2.351.213	14.230	1.566.282	1.552.291	13.991	62.070	48.310	13.760
10. Bestuursorganen interne en extern	0	312.221	-312.221	0	315.360	-315.360	0	318.531	-318.531	0	321.733	-321.733
Subtotaal programma's	3.801.283	5.316.588	-1.515.305	2.978.952	4.501.213	-1.522.261	2.179.344	3.694.034	-1.514.690	677.707	2.209.081	-1.531.374
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	366.401		366.401	370.065		370.065	373.766		373.766	381.503		381.503
Algemene uitkering	2.220.354		2.220.354	2.229.178		2.229.178	2.259.324		2.259.324	2.213.324		2.213.324
Dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	2.586.755	0	2.586.755	2.599.243	0	2.599.243	2.633.090	0	2.633.090	2.594.827	0	2.594.827
Overhead	25.590	1.250.247	-1.224.657	25.840	1.253.376	-1.227.536	26.090	1.267.873	-1.241.783	26.340	1.278.504	-1.252.164
Heffing VPB		0	0	70.623	-70.623	-70.623		70.623	-70.623		0	0
Onvoorzien		0	0		0	0		0	0		0	0
Saldo van baten en lasten	6.413.628	6.566.835	-153.207	5.604.035	5.825.212	-221.177	4.838.524	5.032.530	-194.006	3.298.874	3.487.585	-188.711
Mutaties reserves:												
1. openbare orde			0			0			0			0
2. Verkeer en vervoer	80.964	109.221	-28.257	93.250	121.221	-27.971	53.750	77.221	-23.471	65.999	86.221	-20.222
3. Onderwijs	45.060	13.830	31.230	22.755	7.060	15.695			0			0
4. Sociaal domein	143.262		143.262	162.421		162.421	163.720		163.720	168.335		168.335
5. Afvalverwerking, riool en milieu	10.279		10.279	10.279		10.279	10.279		10.279	10.279		10.279
6. Financieel beleid	20.472	6.686	13.786	97.333	6.686	90.647	95.567	6.686	88.881	24.944	174.686	-149.742
7. Burgerzaken	8.462		8.462	9.024		9.024	8.334		8.334	179.134		179.134
8. Recreatie			0			0			0			0
9. RO, bouwzaken, en grondbeleid			0			0			0			0
10. Bestuursorganen	1.065		1.065	1.065		1.065	1.065		1.065	1.065		1.065
Subtotaal mutaties reserves	309.564	129.737	179.827	396.127	134.967	261.160	332.715	83.907	248.808	449.756	260.907	188.849
Resultaat	6.723.192	6.696.572	26.620	6.000.162	5.960.179	39.983	5.171.239	5.116.437	54.802	3.748.630	3.748.492	138

Investeringsplan 2017-2020

Programma	Activiteiten/investerings	Bruto investering excl btw	Dekking aanwezig	Jaar van realisering	Meerjarenbegroting (4%) (jaarlasten na aftrek btw)			
					2017	2018	2019	2020
1 Openbare orde en veiligheid								
		0	0		0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer								
210.10	Wegen:d'Outreinstraat	23.000	23.000	2017	0	0	0	0
210.10	Wegen:Beekhuizenseweg	47.000	50.000	2017	0	0	0	0
210.10	Wegen:De Genestetlaan	85.000	85.000	2018	0	0	0	0
	Wegen: Jachtlaan	18.000	18.000	2019	0	0	0	0
	Wegen: Schout Leermolenstraat	23.000	23.000	2019	0	0	0	0
	Wegen: Vossenberglaan	25.000	25.000	2020	0	0	0	0
	Wegen: De Moestuin	25.000	25.000	2020	0	0	0	0
		246.000	249.000		0	0	0	0
3 Onderwijs								
		0	0		0	0	0	0
4 Sociaal domein								
		0	0		0	0	0	0
5 Afvalverwerking, riool en milieu								
	Riolering	168.000	168.000	2020	0	0	0	0
		168.000	168.000		0	0	0	0
6 Financieel beleid								
004.12	Iseki trekker	30.000	30.000	2017	0	6.000	6.000	6.000
004.14	Kopieerapparaat	13.000	13.000	2018	0	1.300	2.600	2.600
004.12	Mercedes	60.000	60.000	2018	0	0	12.000	12.000
		103.000	103.000		0	7.300	20.600	20.600
7 Burgerzaken								
	Vervanging website	9.000	9.000	2018				
		9.000	9.000		0	0	0	0
8 Openbaar groen, monumenten en recreatie								
		0	0		0	0	0	0
9 Ruimtelijke ordening, bouwzaken en grondbeleid								
		0	0		0	0	0	0
10 Bestuursorganen intern en extern								
					0	0	0	0
		0	0		0	0	0	0

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Omschrijving	Saldo begin dienstjaar 2016		Toevoeging Opname		Opname		Saldo begin dienstjaar 2017		Toevoeging Opname		Opname		Saldo begin dienstjaar 2018		Toevoeging Opname		Opname		Saldo begin dienstjaar 2019		Toevoeging Opname		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
a. Algemene reserves																							
Algemene reserve																							
- immobiel	4.166.759	0	33.576	33.576	4.133.183	0	70.623	70.623	4.062.560	0	70.623	70.623	3.991.937	0									
- mobiel	0				0				0				0										
Totaal onderdeel a.	4.166.759	0	33.576	33.576	4.133.183	0	70.623	70.623	4.062.560	0	70.623	70.623	3.991.937	0									
b. Bestemmingsreserves																							
Reserve monumenten	25.497				25.497				25.497				25.497										
Reserve sociaal domein	462.582				462.582		75.762	75.762	386.820				386.820										
Reserve WWB inkomensdeel	304.280				304.280		55.500	55.500	248.780				248.780										
Vervangingsreserve																							
- inventaris gemeentehuis	64.087		35.000	35.000	29.087				29.087				29.087										
- tractie openbare werken	84.960				84.960				84.960				84.960										
Reserve schilderwerk	6.686				13.372	6.686			20.058	6.686			26.744										
Reserve digitalisering	144.239		10.000	10.000	134.239				134.239				134.239										
Reserve onderwijs algemeen	1.230.750	13.830	377.878	377.878	866.702	13.830			835.472	7.060			819.777										
Reserve ontwikkeling locaties	49.121				49.121				49.121				49.121										
Reserve fietspaden	280.961				280.961				280.961				280.961										
Reserve wegen	117.866	36.221		36.221	154.087	36.221			117.308	36.221			85.000										
Reserve begraafplaats	27.686				27.686				27.686				27.686										
Reserve BTW compensatiefonds	5.170		5.170	5.170	0				0				0										
Reserve dekking kapitaallasten	316.778		35.651	35.651	281.127	73.000			305.885	85.000			335.557										
Reserve decentralisaties	0				0				0				0										
Reserve Presikhaaf	71.341		9.000	9.000	62.341				50.341				38.341										
Totaal onderdeel b.	3.192.004	56.737	472.699	472.699	2.776.042	129.737	131.262	178.302	2.596.215	134.967	150.421	175.083	2.405.678	83.907	151.720								
c. Voorzieningen																							
Voorz. riolering	507.000	74.000			581.000	77.000			658.000	72.000			730.000										
Voorz. wachtgeld/pensioenen wethoud	222.334	17.900			240.234	18.080			258.314	18.260			276.574										
Totaal onderdeel c.	729.334	91.900	0	0	821.234	95.080	0	0	916.314	90.260	0	0	1.006.574	95.440	0								
Totaal generaal	8.068.097	148.637	506.275	0	7.730.459	224.817	201.885	178.302	7.575.089	225.227	221.044	175.083	7.404.189	179.347	151.720								

	Opname		Saldo		Toevoeging			Opname		Saldo	
	2019	2018	2019	2020	2019	2020	2020	2020	2020	2020	2023
	14	18	19	20	20	21	22	23			
Algemene reserves											
Algemene reserve			3.991.937							3.991.937	
- immobiel			0							0	
- mobiel											
Totaal onderdeel a.			0	3.991.937	0	0	0	0	0	3.991.937	
Bestemmingsreserves											
Reserve monumenten			25.497							25.497	
Reserve WMO			141.084		140.430					654	
			192.375		15.905					176.470	
Vervangingsreserve			29.087							29.087	
- in veritas gemeentehuis			84.960							84.960	
- tractie openbare werken			33.430		6.686					40.116	
Reserve schiedewerk			134.239							134.239	
Reserve digitalisering			819.777							819.777	
Reserve huisvesting Het Rhedens			49.121							49.121	
Reserve school Oorlopknap			280.961							280.961	
Reserve fietspaden			63.750		36.221					49.971	
Reserve wegen	41.000		27.686				50.000			27.686	
Reserve begraafplaats			0							0	
Reserve BTW compensatiefonds			157.185		218.000					311.764	
Reserve dekking kapitaallasten	219.372		0				63.421			0	
Reserve decentralisaties			26.341							14.341	
Reserve Presikhaaf	12.000		0				12.000			0	
Reserve WWB inkomensdeel			0							0	
Totaal onderdeel b.	272.372		2.065.493	260.907	156.335	125.421	2.044.644				
Voorzieningen											
Voorz. riolering			807.000		86.000		168.000			725.000	
Voorz. wachtgeld/pensioenen wethouders			295.014		18.625					313.639	
Totaal onderdeel c.	0		1.102.014	104.625	0	168.000	1.038.639				
Totaal generaal	272.372		7.159.444	365.532	156.335	293.421	7.075.220				

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Vaste Activa				
<i>Immateriele vaste activa</i>	0	0	0	0
<i>Materiele vaste activa</i>				
- Investerings met een economisch nut	443.900	413.786	350.603	623.930
- Investerings met maatschappelijk nut	65.237	141.786	170.036	204.037
- Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	189.582	178.602	167.622	322.544
<i>Financiele vaste activa</i>				
- Overige langlopende leningen u/g	1.435.994	1.489.844	1.543.744	1.597.694
Totaal vaste activa	2.134.713	2.224.018	2.232.005	2.748.205
Vlottende activa				
<i>Vorraden</i>				
- Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie	733.240	-1.948.863	-3.865.300	-5.039.781
- Gereed product en handelsgoederen	400	400	400	400
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>				
- Vorderingen op openbare lichamen	10.000	10.000	10.000	10.000
- Schatkistbankieren	4.523.936	6.950.834	8.609.539	9.260.596
- Overige vorderingen	200.000	200.000	200.000	200.000
<i>Liquide middelen</i>				
- Kassaldi	800	800	800	800
- Banksaldi	60.000	60.000	60.000	60.000
<i>Overlopende activa</i>				
- Overlopende activa	470.000	470.000	470.000	470.000
Totaal vlottende activa	5.998.376	5.743.171	5.485.439	4.962.015
Totaal generaal	8.133.089	7.967.189	7.717.444	7.710.220

P A S S I V A	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>				
- Algemene reserve	4.062.560	3.991.937	3.991.937	3.991.937
- Bestemmingsreserves	2.596.215	2.405.678	2.065.493	2.044.644
- Gerealiseerd resultaat				
<i>Voorzieningen</i>				
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	258.314	276.574	295.014	313.639
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen				
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	581.000	658.000	730.000	725.000
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>				
- Waarborgsommen	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	7.498.089	7.332.189	7.082.444	7.075.220
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>				
- Banksaldi	0	0	0	0
- Overige schulden	625.000	625.000	625.000	625.000
<i>Overlopende passiva</i>				
- Overlopende passiva	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal vlottende passiva	635.000	635.000	635.000	635.000
Totaal generaal	8.133.089	7.967.189	7.717.444	7.710.220

EMU-saldo Gemeente Rozendaal

(x € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	153	-29	-153	-221	-195	-189
+ 2 Afschrijvingen t.l.v. exploitatie	49	43	33	47	47	48
+ 3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	105	115	92	95	90	95
- 4 Uitgaven aan investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-11	-2	-22	-43	-60	0
+ 5 De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen	0	0	0	0	0	0
+ 6a Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiele vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
- 6b Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiele vaste activa	0	0	0	0	0	0
- 7 Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	-549	-88	-421	-387	-330	0
+ 8a Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	2.955	3.103	2.303	1.504	0
- 8b Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0
- 9 Betalingen ten laste van voorzieningen	-33	0	0	0	0	-168
- 10 Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0	0
+ 11b Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-286	2.994	2.632	1.794	1.056	-214

Overzicht incidentele baten en lasten (conform artikel 28c BBV)

Onderstaand volgt een overzicht van de grotere incidentele baten en lasten 2017 2018 2019 2020

LASTEN

Programma 6 Financieel beleid

1. Inhuur personeel/salarissen	16.972	0	0	0
--------------------------------	--------	---	---	---

BATEN

Geen

Toelichting:

Lasten:

1. De post voor inhuur personeel is incidenteel opgehoogd i.v.m. de tijdelijke invulling in 2017 op diverse organisatieonderdelen. Hier staat een verlaging van de post salarissen tegenover. Het hier genoemde bedrag is het saldo van de verhoging op inhuur en de verlaging op salarissen.

Baten:

Geen

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Toevoeging aan de reserves	Begroting 2017	Waarvan structureel	Begroting 2018	Waarvan structureel	Begroting 2019	Waarvan structureel	Begroting 2020	Waarvan structureel
<i>Programma 2</i>								
1 Reserve wegen	36.221	36.221	36.221	36.221	36.221	36.221	36.221	36.221
2 Reserve dekking kapitaallasten	73.000	0	85.000	0	41.000	0	50.000	0
<i>Programma 3</i>								
3 Reserve onderhoud school	13.830	13.830	7.060	7.060	0	0	0	0
<i>Programma 5</i>								
4 Reserve dekking kapitaallasten							168.000	0
<i>Programma 6</i>								
5 Reserve schilderwerk	6.686	6.686	6.686	6.686	6.686	6.686	6.686	6.686
Totaal	129.737	56.737	134.967	49.967	83.907	42.907	260.907	42.907

Toelichting

- 1 Dit betreft de jaarlijkse storting in de reserve wegen
- 2 Dit betreft de reservering van de toekomstige afschrijvingslasten van de investeringen in wegen
- 3 Dit betreft de reservering van de vergoeding die wij ontvangen voor het onderhoud van de school
- 4 Dit betreft de reservering van de toekomstige afschrijvingslasten van de investeringen in riool
- 5 Dit betreft de jaarlijkse reservering voor het groot schilderwerk aan het gemeentehuis

Onttrekking aan de reserves	Begroting 2017	Waarvan structureel	Begroting 2018	Waarvan structureel	Begroting 2019	Waarvan structureel	Begroting 2020	Waarvan structureel
<i>Programma 2</i>								
6 Reserve wegen	73.000		85.000	0	41.000		50.000	
7 Reserve dekking kapitaallasten	7.964	7.964	8.250	8.250	12.750	12.750	15.999	15.999
<i>Programma 3</i>								
8 Reserve onderwijs	45.060	0	22.755	0				
<i>Programma 4</i>								
9 Reserve Presikhaaf	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
10 Reserve sociaal domein	75.762	0	109.786	0	135.950	0	140.430	0
11 Reserve WWB-I	55.500	0	40.635	0	15.770	0	15.905	0
<i>Programma 5</i>								
12 Reserve dekking kapitaallasten	10.279	10.279	10.279	10.279	10.279	10.279	10.279	10.279
13 Voorziening riolering							168.000	0
14 Reserve dekking kapitaallasten							2.800	2.800
<i>Programma 6</i>								
15 Reserve dekking kapitaallasten	6.000	6.000	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
16 Reserve dekking kapitaallasten	14.472	14.472	8.710	8.710	6.944	6.944	6.944	6.944
17 Algemene reserve	0	0	70.623	0	70.623	0	0	0
<i>Programma 7</i>								
18 Reserve dekking kapitaallasten	8.462	8.462	9.024	9.024	8.334	8.334	8.334	8.334
<i>Programma 10</i>								
19 Reserve dekking kapitaallasten	1.065	1.065	1.065	1.065	1.065	1.065	1.065	1.065
Totaal	309.564	60.242	396.127	67.328	332.715	69.372	449.756	75.421

Toelichting:

- 6 Dit betreft de onttrekking van de kosten van het groot onderhoud wegen
- 7 Dit betreft de onttrekking van de afschrijvingslasten op wegen
- 8 Dit betreft de onttrekking van de tijdelijke kosten voor gymonderwijs tot de nieuwe school gerealiseerd is
- 9 Dit betreft de onttrekking van de bijdrage in het tekort van Presikhaaf.
- 10 Dit betreft de onttrekking van het begrote tekort in het sociaal domein
- 11 Dit betreft de onttrekking van het begrote tekort op de bijstand
- 12 Dit betreft de onttrekking van de afschrijvingslasten op riool
- 13 Dit betreft de onttrekking van de kosten van investering in riool
- 14 Dit betreft de onttrekking van afschrijvingslasten van riool
- 15 Dit betreft de onttrekking van afschrijvingslasten van openbare werken
- 16 Dit betreft de onttrekking van afschrijvingslasten gemeentehuis en secretarie
- 17 Dit betreft de onttrekking van de incidentele VPB last in desbetreffende jaren
- 18 Dit betreft de onttrekking van afschrijvingslasten van website en burgerzaken
- 19 Dit betreft de onttrekking van afschrijvingslasten van het raadsmeubilair

